

ZAKON

O OZNAKAMA GEOGRAFSKOG POREKLA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se način sticanja i pravna zaštita oznaka geografskog porekla.

Oznake geografskog porekla su ime porekla i geografska oznaka.

Oznake geografskog porekla koje su za teritoriju Republike Srbije registrovane na osnovu Lisabonskog aranžmana o zaštiti imena porekla i njihovom međunarodnom registrovanju (u daljem tekstu: „Lisabonski aranžman”), imaju na teritoriji Republike Srbije isto dejstvo kao da su direktno prijavljene i registrovane u Republici Srbiji.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na vino i rakiju i druga alkoholna pića u delu u kome su sticanje i sistem zaštite, kao i ostvarivanje prava korišćenja oznake geografskog porekla na tim proizvodima uređeni posebnim propisima.

Upotreba oznaka geografskog porekla

Član 2.

Oznake geografskog porekla upotrebljavaju se za obeležavanje prirodnih, poljoprivrednih, prehrambenih i industrijskih proizvoda, proizvoda domaće radinosti i usluga.

Pojam imena porekla

Član 3.

Ime porekla je geografski naziv zemlje, regiona, ili lokaliteta, kojim se označava proizvod koji odatle potiče, čiji su kvalitet i posebna svojstva isključivo ili bitno uslovljeni geografskom sredinom, uključujući prirodne i ljudske faktore i čija se proizvodnja, prerada i priprema u celini odvijaju na određenom ograničenom području.

Pojam geografske oznake

Član 4.

Geografska oznaka je oznaka koja identifikuje određeni proizvod kao proizvod poreklom sa teritorije određene zemlje, regiona ili lokaliteta sa te teritorije, gde se određeni kvalitet, reputacija ili druge karakteristike proizvoda suštinski mogu pripisati njegovom geografskom poreklu i čija se proizvodnja i/ili, prerada i/ili priprema odvijaju na određenom ograničenom području.

Tradicionalni i istorijski nazivi

Član 5.

Oznaka geografskog porekla je i naziv koji nije geografski naziv određene zemlje, regiona ili lokaliteta, a koji je dugom upotrebom u prometu postao opštepoznat kao tradicionalni naziv proizvoda koji potiče sa tog područja, ili je u pitanju istorijski naziv tog područja, ako ispunjava uslove iz čl. 3. ili 4. ovog zakona.

Homonimni nazivi

Član 6.

Ako su nazivi dva ili više mesta odakle proizvod potiče identični, ili gotovo identični u pisanom ili izgovorenom obliku (homonimni nazivi), zaštita takvih geografskih naziva biće priznata svim zainteresovanim licima koja ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, na osnovu principa pravednog i ravnopravnog tretiranja proizvođača na tržištu i istinitog obaveštavanja potrošača, osim kada to može da izazove zabunu u javnosti o tačnom geografskom poreklu proizvoda.

Poreklo sirovine

Član 7.

Proizvod može izuzetno da se zaštiti imenom porekla ako ima dokazano tradicionalno obeležje, visoku reputaciju i dobro je poznat i kada sirovina za proizvodnju tog proizvoda potiče sa područja različitog ili šireg od područja prerade, ako je područje proizvodnje sirovine ograničeno i postoje posebni uslovi za proizvodnju te sirovine, kao i sistem inspeksijske kontrole koji obezbeđuje nadzor nad ispunjavanjem posebnih uslova za proizvodnju sirovina.

U slučaju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, sirovinama se smatraju samo žive životinje, meso i mleko.

Uslove, način i postupak inspeksijske kontrole sirovina za proizvodnju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa oznakom geografskog porekla, propisuje ministar nadležan za poslove poljoprivrede.

Nazivi koji se ne mogu zaštititi

Član 8.

Oznakom geografskog porekla ne može da se zaštiti naziv:

- 1) čije je objavljivanje ili upotreba protivna javnom poretku ili prihvaćenim moralnim principima;
- 2) koji predstavlja ime zaštićene biljne sorte ili životinjske vrste, ukoliko može da stvori zabunu kod potrošača u pogledu stvarnog porekla proizvoda;
- 3) čiji izgled ili sadržaj može da stvori zabunu kod potrošača u pogledu prirode, porekla, kvaliteta, načina proizvodnje ili drugih karakteristika proizvoda;
- 4) koji je istovetan ili bitno sličan ranije registrovanom žigu, ukoliko s obzirom na reputaciju, poznatost i dužinu upotrebe tog žiga postoji mogućnost nastanka zabune kod potrošača u pogledu proizvođačkog porekla proizvoda;
- 5) koji predstavlja tačan naziv zemlje, regiona ili lokaliteta sa koga proizvod potiče, ali koji kod potrošača izaziva lažnu predstavu da proizvod potiče iz druge zemlje, regiona ili lokaliteta;

6) koji je usled dugotrajne upotrebe postao generičan, odnosno uobičajen naziv za označavanje određenog proizvoda;

7) koji nije zaštićen, ili je prestao da bude zaštićen u zemlji porekla, ili koji je prestao da se koristi u toj zemlji.

II. POSTUPAK ZAŠTITE

Zaštita oznaka geografskog porekla

Član 9.

U prvom stepenu pravna zaštita oznaka geografskog porekla ostvaruje se u upravnom postupku koji vodi organ državne uprave nadležan za poslove intelektualne svojine (u daljem tekstu: organ nadležan za poslove intelektualne svojine).

Takse i troškovi postupka

Član 10.

U upravnom postupku pred organom nadležnim za poslove intelektualne svojine plaćaju se takse i naknade troškova postupka, saglasno posebnim propisima kojima se uređuju administrativne takse i naknade troškova postupka i troškova za pružanje informacionih usluga.

Registri

Član 11.

Organ nadležan za poslove intelektualne svojine vodi Registar prijave za priznavanje oznaka geografskog porekla, Registar prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, Registar oznaka geografskog porekla i Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla.

Registar prijave za priznavanje oznaka geografskog porekla sadrži: broj i datum podnošenja prijave; podatke o podnosiocu prijave; podatke o punomoćniku ako se prijava podnosi preko punomoćnika; naznačenje da li je u pitanju prijava za priznavanje imena porekla ili geografske oznake; geografski naziv, odnosno oznaku koja se štiti oznakom geografskog porekla; naziv područja ili mesta iz kog potiče proizvod koji se obeležava oznakom geografskog porekla; naznačenje vrste proizvoda koji se obeležava oznakom geografskog porekla; registarski broj oznake geografskog porekla; podatke o statusnim promenama nastalim kod podnosioca prijave; podatke o načinu okončanja upravnog postupka; podatke o promenama nastalim u toku upravnog postupka.

Registar prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla sadrži: broj i datum podnošenja prijave; podatke o podnosiocu prijave; podatke o punomoćniku ako se prijava podnosi preko punomoćnika; naznačenje da li se prijava odnosi na priznavanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla ili geografske oznake; geografski naziv, odnosno oznaku koja se štiti oznakom geografskog porekla; naziv područja ili mesta u kome se obavlja određena delatnost, odnosno proizvodi određeni proizvod koji se obeležava oznakom geografskog porekla; naznačenje vrste proizvoda koji se obeležava oznakom geografskog porekla; registarski broj, odnosno broj prijave za priznavanje oznake geografskog porekla na koju se odnosi prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika; registarski broj ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla; podatke o statusnim promenama nastalim kod podnosioca prijave; podatke o načinu

okončanja upravnog postupka; podatke o promenama nastalim u toku upravnog postupka.

Registar oznaka geografskog porekla sadrži: registarski broj oznake geografskog porekla; datum upisa u registar; broj i datum podnošenja prijave za priznavanje oznake geografskog porekla; naznačenje da li je u pitanju ime porekla ili geografska oznaka; geografski naziv, odnosno oznaku koja se štiti oznakom geografskog porekla; naznačenje vrste proizvoda koji se obeležava oznakom geografskog porekla; naziv područja ili mesta iz kog potiče proizvod koji se obeležava oznakom geografskog porekla; podatke o ovlašćenim korisnicima oznake geografskog porekla; registarski broj ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla; podatke o prestanku, odnosno oglašavanju ništavim oznake geografskog porekla, kao i osnov prestanka, odnosno poništaja; naznačenje o tome koji delovi spisa imaju oznaku poverljivosti; podatke o promenama nastalim u toku upravnog postupka.

Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla sadrži: registarski broj ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla; datum upisa u registar; broj i datum podnošenja prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla; naznačenje da li je u pitanju ovlašćeni korisnik imena porekla ili geografske oznake; podatke o ovlašćenim korisnicima oznake geografskog porekla; registarski broj, odnosno broj prijave za priznavanje oznake geografskog porekla; geografski naziv koji se štiti oznakom geografskog porekla; naziv područja ili mesta u kome se obavlja određena delatnost, odnosno proizvodi određeni proizvod koji se obeležava oznakom geografskog porekla; naznačenje vrste proizvoda koji se obeležava oznakom geografskog porekla; datum do kada traje status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla; podatke o promenama koje se odnose na ovlašćenog korisnika; podatke o prestanku, odnosno oglašavanju ništavim statusa ovlašćenog korisnika, kao i osnov prestanka, odnosno oglašavanja ništavim statusa; podatke o promenama nastalim u toku upravnog postupka.

Član 12.

Registri iz člana 11. ovog zakona imaju status javnih knjiga i zainteresovana lica mogu da ih razgledaju u prisustvu službenog lica.

Spise registrovanih oznaka geografskog porekla, osim delova koji imaju oznaku poverljivosti, zainteresovano lice može da razgleda u prisustvu službenog lica.

Podaci o kvalitetu, posebnim svojstvima, načinu i postupku proizvodnje proizvoda koji se obeležavaju imenom porekla, odnosno geografskom oznakom su javni i dostupni svim zainteresovanim licima.

Na pismeni zahtev zainteresovanog lica i uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine izdaje kopije dokumenata i odgovarajuće potvrde i uverenja o činjenicama o kojima vodi službenu evidenciju.

Dostupnost dokumentacije

Član 13.

Organ nadležan za poslove intelektualne svojine je dužan da zainteresovanim licima učini dostupnom svoju dokumentaciju o oznakama geografskog porekla.

Međunarodno registrovanje oznake geografskog porekla i registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice

Član 14.

Ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla, odnosno podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla može da podnese zahtev za međunarodno registrovanje u skladu sa međunarodnim ugovorom koji obavezuje Republiku Srbiju.

Ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla, odnosno podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode može da podnese zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice, u skladu sa propisom Evropske zajednice kojim se uređuje zaštita oznaka geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode (u daljem tekstu: propis Evropske zajednice).

Zahtev za međunarodno registrovanje iz stava 1. ovog člana, kao i zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice iz stava 2. ovog člana, uz plaćanje propisane takse, podnosi se preko organa nadležnog za poslove intelektualne svojine.

Zahtev za međunarodno registrovanje iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: geografski naziv koji se štiti i njegovu transliteraciju, naznačenje vrste proizvoda koji se obeležava geografskim nazivom sa prevodom na engleski, francuski ili španski jezik; podatke o ovlašćenom korisniku ili ovlašćenim korisnicima imena porekla podnosiocima zahteva; podatke o punomoćniku ako se zahtev podnosi preko punomoćnika; dokaz o plaćenju taksi; potpis i pečat podnosioca zahteva.

Zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice iz stava 2. ovog člana sadrži naročito: podatke o podnosiocu zahteva; naznačenje vrste proizvoda koji se obeležava geografskim nazivom; podatke o punomoćniku ako se zahtev podnosi preko punomoćnika; dokaz o plaćenju taksi; potpis i pečat podnosioca zahteva.

Vlada bliže propisuje sadržinu zahteva iz st. 1. i 2. ovog člana, određuje priloge koji se podnose uz zahtev i propisuje njihovu sadržinu.

Zastupanje

Član 15.

Strano fizičko ili pravno lice u postupku pred organom nadležnim za poslove intelektualne svojine mora zastupati zastupnik upisan u registar zastupnika koji vodi organ nadležan za poslove intelektualne svojine ili domaći advokat.

U Registar zastupnika koji vodi organ nadležan za poslove intelektualne svojine upisuju se fizička i pravna lica koja ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojim se uređuju patenti.

Kontrola kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda

Član 16.

Kontrolom kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda u smislu ovog zakona, smatra se kontrola usklađenosti kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda, načina proizvodnje proizvoda i porekla sirovine, sa podacima sadržanim u specifikaciji, odnosno elaboratu.

Kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda vrši sertifikaciono telo koje je akreditovano od strane nacionalnog akreditacionog tela u skladu sa odgovarajućim standardima i propisima o akreditaciji.

Kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda vrše sertifikaciona tela koja su ovlašćena od strane ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i koja su akreditovana od strane nacionalnog akreditacionog tela u skladu sa odgovarajućim standardima i propisima o akreditaciji.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede bliže propisuje uslove, način i postupak kontrole kvaliteta i posebnih svojstava poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

U pogledu oznaka geografskog porekla kojima se obeležavaju proizvodi sa geografskog područja Republike Srbije, za koje je podnet zahtev za registrovanje na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EU 510/2006, kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava tih proizvoda, vrše sertifikaciona tela iz stava 3. ovog člana.

Dokaz o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda

Član 17.

Dokazom o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda, odnosno specifičnih karakteristika proizvoda smatraće se sertifikat o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda, izdat od strane sertifikacionog tela iz člana 16. st. 2. i 3. ovog zakona.

Sertifikat iz stava 1. ovog člana ne sme biti stariji od šest meseci.

III. POSTUPAK PO PRIJAVI ZA PRIZNAVANJE OZNAKE GEOGRAFSKOG POREKLA

Način pokretanja postupka za registrovanje oznake geografskog porekla

Član 18.

Postupak za registrovanje oznake geografskog porekla pokreće se prijavom za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake (u daljem tekstu: prijava).

Prijavu mogu da podnesu:

1) domaće fizičko ili pravno lice koje na određenom geografskom području proizvodi proizvode koji se označavaju nazivom tog geografskog područja;

2) udruženja lica iz tačke 1. ovog stava, privredne komore, udruženja potrošača i državni organi zainteresovani za zaštitu imena porekla, odnosno geografske oznake u okviru svojih aktivnosti;

3) strana fizička ili pravna lica, odnosno strana udruženja, ako je ime porekla, odnosno geografska oznaka priznata u zemlji porekla, kada to proizilazi iz međunarodnih ugovora.

Prijava može da se odnosi samo na jednu oznaku ili ime geografskog područja i samo na jednu vrstu proizvoda.

Za podnošenje prijave plaća se propisana taksa.

Bitni delovi prijave

Član 19.

Bitni delovi prijave su :

- 1) zahtev za registrovanje imena porekla, odnosno geografske oznake;
- 2) opis geografskog područja;
- 3) podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda.

Član 20.

Zahtev za registrovanje imena porekla, odnosno geografske oznake iz člana 19. tačka 1) ovog zakona sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu prijave;
- 2) geografski naziv koji se štiti;
- 3) vrstu proizvoda koji se obeležava određenim geografskim nazivom;
- 4) geografski naziv područja ili mesta iz koga potiče proizvod koji se obeležava određenim geografskim nazivom;
- 5) naziv sertifikacionog tela koje vrši kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda;
- 6) potpis podnosioca prijave;
- 7) dokaz o plaćenju propisane taksu.

Ako prijavu podnosi strano fizičko ili pravno lice, odnosno strano udruženje, zahtev iz stava 1. ovog člana treba da sadrži i javnu ispravu koju izdaje nadležni organ u državi porekla kojom se potvrđuje da je ime porekla, odnosno geografska oznaka priznata u državi porekla.

Zahtev za registrovanje geografske oznake, pored elemenata iz stava 1. ovog člana može da sadrži i izgled geografske oznake, ako pored reči sadrži i eventualne figurativne delove, ili samo figurativne delove koji su podobni da identifikuju geografsko poreklo određene robe.

Vlada bliže propisuje sadržinu zahteva iz stava 1. ovog člana, određuje priloge koji se podnose uz zahtev i propisuje njihovu sadržinu.

Član 21.

Opis geografskog područja iz člana 19. tačka 2) ovog zakona sadrži podatke o geografskom području sa koga potiče proizvod i obuhvata bliže određenje granica tog područja, geografsku mapu tog područja i podatke o geografskim i ljudskim faktorima koji prouzrokuju specifične karakteristike, kvalitet ili reputaciju proizvoda u pitanju.

Granica geografskog područja iz stava 1. ovog člana određuje se preciznim navođenjem naselja i prirodnih geografskih objekata (planine, planinski venci, reke, visoravni i sl.) koje omogućava da se dato područje razgraniči od drugih područja.

Član 22.

Podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda iz člana 19. tačka 3) ovog zakona, ako je u pitanju prijava geografske oznake, podnose se u vidu specifikacije koja sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu prijave geografske oznake i licu ovlašćenom da ga predstavlja;
- 2) oznaku koja se štiti;
- 3) opis načina proizvodnje proizvoda;
- 4) podatke o kvalitetu ili posebnim svojstvima proizvoda, ili podatke o stečenoj reputaciji;
- 5) podatke o uzročnoj vezi između kvaliteta, ili reputacije, ili drugih posebnih svojstava proizvoda i opisanog geografskog područja, kao i dokaz da proizvod potiče sa opisanog geografskog područja;
- 6) podatke kojima se dokazuje da proizvod potiče sa naznačenog geografskog područja;
- 7) odredbe o načinu obeležavanja proizvoda.

Ako se specifične karakteristike proizvoda odnose na kvalitet ili posebna svojstva proizvoda, sastavni deo specifikacije iz stava 1. ovog člana je i dokaz o izvršenoj kontroli kvaliteta, odnosno posebnih svojstava tog proizvoda.

Vlada bliže propisuje sadržinu specifikacije iz stava 1. ovog člana, određuje priloge koji se podnose uz specifikaciju i propisuje njihovu sadržinu.

Član 23.

Podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda iz člana 19. tačka 3) ovog zakona, ako je u pitanju prijava imena porekla, podnose se u vidu elaborata koji sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu prijave imena porekla i licu ovlašćenom da ga predstavlja;
- 2) geografski naziv koji se štiti;
- 3) podatke o ustaljenom načinu i postupku proizvodnje proizvoda;
- 4) podatke o posebnim svojstvima i kvalitetu proizvoda;
- 5) podatke o uzročnoj vezi između posebnih svojstava i kvaliteta proizvoda i opisanog geografskog područja, kao i dokaz da proizvod potiče sa opisanog geografskog područja;
- 6) podatke kojima se dokazuje da proizvod potiče sa naznačenog geografskog područja;
- 7) dokaz o izvršenoj kontroli sirovina u smislu člana 7. ovog zakona;
- 8) odredbe o načinu obeležavanja proizvoda;
- 9) podatke o količini proizvoda koja se proizvede u toku jedne godine.

Sastavni deo elaborata iz stava 1. ovog člana je dokaz o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

Vlada bliže propisuje sadržinu elaborata iz stava 1. ovog člana, određuje priloge koji se podnose uz elaborat i propisuje njihovu sadržinu.

Uslovi za priznavanje datuma podnošenja prijave

Član 24.

Prijava se zavodi u odgovarajući registar prijava iz člana 11. stav 1. ovog zakona samo ako sadrži sve bitne delove prijave iz člana 19. ovog zakona.

Na prijavi koja sadrži sve bitne delove iz člana 19. ovog zakona zabeležiće se broj prijave i datum njenog prijema u organu nadležnom za poslove intelektualne svojine, o čemu se podnosiocu prijave izdaje potvrda.

Ako prijava ne sadrži sve bitne delove iz člana 19. ovog zakona, organ nadležan za poslove intelektualne svojine o tome će obavestiti podnosioca prijave i odrediti mu rok od 30 dana od dana prijema obaveštenja u kome je dužan da dopuni prijavu bitnim delom koji nedostaje, uz upozorenje da će prijava biti odbačena ako u ostavljenom roku ne dopuni prijavu.

Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku dopuni prijavu, kao datum podnošenja prijave smatraće se datum kada je organu nadležnom za poslove intelektualne svojine dostavljena dopuna prijave, o čemu se podnosiocu prijave izdaje potvrda, a prijava se upisuje u odgovarajući registar prijava.

Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne dopuni prijavu, organ nadležan za poslove intelektualne svojine zaključkom će odbaciti prijavu.

Protiv zaključka iz stava 5. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Redosled ispitivanja prijave

Član 25.

Prijave se ispituju po redosledu podnošenja koji se utvrđuje prema datumu njihovog podnošenja.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, prijava se rešava po hitnom postupku:

1) u slučaju postupka pokrenutog pred sudom, carinskim organom ili organom inspekcijanskog nadzora, na zahtev suda, carinskog organa ili nadležnog inspekcijanskog organa;

2) ako je podnet zahtev za međunarodno registrovanje oznake geografskog porekla, odnosno zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice, u skladu sa propisom Evropske zajednice.

Ispitivanje urednosti prijave

Član 26.

Prijava se smatra urednom ako sadrži sve elemente iz čl. 19. do 23. ovog zakona.

Ako utvrdi da prijava nije uredna, organ nadležan za poslove intelektualne svojine obavestiće o tome podnosioca prijave i pozvati ga da otkloni utvrđene nedostatke u prijavi u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja.

Na obrazloženi zahtev podnosioca prijave, uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da produži rok iz stava 2. ovog člana za vreme koje smatra primerenim, a najduže tri meseca.

Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne uredi prijavu, ili ne plati taksu za njeno uređivanje, organ nadležan za poslove intelektualne svojine zaključkom će odbaciti prijavu.

Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Ispitivanje uslova za priznavanje oznake geografskog porekla

Član 27.

Ako je prijava uredna u smislu člana 26. stav 1. ovog zakona, organ nadležan za poslove intelektualne svojine ispituje da li su ispunjeni uslovi za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake.

U postupku ispitivanja uslova za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake, organ nadležan za poslove intelektualne svojine dužan je da o ispunjenosti uslova za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake pribavi mišljenje organa državne uprave nadležnog za oblast u okviru koje su proizvodi, odnosno usluge koji se štite imenom porekla, odnosno geografskom oznakom (u daljem tekstu: nadležni organ).

Nadležni organ iz stava 2. ovog člana dužan je da traženo mišljenje dostavi u roku od 60 dana od dana kada mu je zatraženo.

Ako nadležni organ iz stava 2. ovog člana traženo mišljenje ne dostavi u roku od 60 dana od kada mu je zatraženo, organ nadležan za poslove intelektualne svojine će ispunjenost uslova za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake ispitivati bez pribavljenog mišljenja.

Odredbe st. 2, 3. i 4. ovog člana ne primenjuju se na postupak po međunarodnim prijavama imena porekla koje su podnete na osnovu Lisabonskog aranžmana.

Rešenje o odbijanju prijave

Član 28.

Ako je nadležni organ dao negativno mišljenje o ispunjenosti uslova za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake ili ako organ nadležan za poslove intelektualne svojine utvrdi da prijava imena porekla, odnosno geografske oznake ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake, organ nadležan za poslove intelektualne svojine pismenim putem će obavestiti podnosioca prijave o razlozima zbog kojih ime porekla, odnosno geografska oznaka ne može da bude priznata i pozvaće ga da se u roku od 60 dana izjasni o tim razlozima.

Na obrazloženi zahtev podnosioca prijave, uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da produži rok iz stava 1. ovog člana za vreme koje smatra primerenim, a najduže tri meseca.

Ako se podnosilac prijave u ostavljenom roku izjasni o razlozima zbog kojih ime porekla, odnosno geografska oznaka ne može da bude priznata, organ nadležan za poslove intelektualne svojine dužan je da o njegovom izjašnjenju pribavi mišljenje nadležnog organa iz člana 27. stav 2. ovog zakona.

Ako nadležni organ iz člana 27. stav 2. ovog zakona traženo mišljenje ne dostavi u roku od 60 dana od kada mu je zatraženo, organ nadležan za poslove intelektualne svojine će postupak ispitivanja ispunjenosti uslova za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake nastaviti bez pribavljenog mišljenja.

Organ nadležan za poslove intelektualne svojine rešenjem će odbiti prijavu ako se podnosilac prijave uopšte ne izjasni, ili ako se izjasni, a organ nadležan za poslove intelektualne svojine ili nadležni organ ostanu pri stavu da se ime porekla, odnosno geografska oznaka ne može priznati.

Protiv rešenja iz stava 5. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Pretvaranje prijave imena porekla u prijavu geografske oznake i obrnuto

Član 29.

Do okončanja postupka, na zahtev podnosioca prijave imena porekla ili geografske oznake, uz plaćanje propisane takse, prijava imena porekla može da se pretvori u prijavu geografske oznake i obrnuto.

Pretvorena prijava zadržava datum podnošenja prvobitno podnete prijave.

U postupku ispitivanja ispunjenosti uslova za priznavanje imena porekla, ako uoči da nisu ispunjeni uslovi za priznavanje imena porekla, ali da su ispunjeni uslovi za priznavanje geografske oznake, organ nadležan za poslove intelektualne svojine dužan je da predloži podnosiocu prijave imena porekla da se ta prijava smatra prijavom geografske oznake i da se postupak nastavi po pravilima postupka za tu vrstu prijave i određuje rok u kome je podnosilac prijave dužan da se izjasni.

U postupku ispitivanja ispunjenosti uslova za priznavanje geografske oznake, ako uoči da su ispunjeni uslovi, ili da bi mogli biti ispunjeni uslovi za priznavanje imena porekla, organ nadležan za poslove intelektualne svojine dužan je da predloži podnosiocu prijave geografske oznake da se ta prijava smatra prijavom imena porekla i da se postupak nastavi po pravilima postupka za tu vrstu prijave i određuje rok u kome je podnosilac prijave dužan da se izjasni.

O pretvaranju odgovarajuće prijave organ nadležan za poslove intelektualne svojine donosi zaključak.

Rešenje o priznavanju i upis u odgovarajući registar

Član 30.

Ako je nadležni organ dao pozitivno mišljenje o ispunjenosti uslova za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake, ili ako u roku iz člana 27. stav 3. ovog zakona nije dao mišljenje, i ako organ nadležan za poslove intelektualne svojine nađe da prijava imena porekla, odnosno geografske oznake ispunjava uslove za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake koji su propisani ovim zakonom, organ nadležan za poslove intelektualne svojine doneće rešenje o priznavanju imena porekla, odnosno geografske oznake, i predmetno ime porekla, odnosno geografsku oznaku, sa propisanim bibliografskim podacima upisati u Registar oznaka geografskog porekla.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Registrovano ime porekla, odnosno registrovana geografska oznaka objavljuje se u službenom glasilu organa nadležnog za poslove intelektualne svojine.

U službenom glasilu organa nadležnog za poslove intelektualne svojine objavljuju se sledeći podaci: registarski broj oznake geografskog porekla; datum upisa u Registar oznaka geografskog porekla; geografski naziv koji se štiti oznakom geografskog porekla; naznačenje da li je u pitanju ime porekla ili geografska oznaka; naziv područja ili mesta iz kog potiču proizvodi koji se obeležavaju oznakom geografskog porekla; naznačenje vrste proizvoda koji se obeležava oznakom geografskog porekla; podaci o prestanku oznake geografskog porekla, kao i o osnovu prestanka.

Trajanje imena porekla, odnosno geografske oznake

Član 31.

Trajanje registrovanog imena porekla, odnosno registrovane geografske oznake nije ograničeno.

IV. POSTUPAK PO PRIJAVI ZA PRIZNAVANJE STATUSA OVLAŠĆENOG KORISNIKA OZNAKE GEOGRAFSKOG POREKLA

Član 32.

Status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla može se priznati svakom fizičkom ili pravnom licu, kao i udruženjima tih fizičkih ili pravnih lica, ukoliko na određenom geografskom području proizvode proizvode koji se označavaju nazivom tog geografskog područja i koji poseduju kvalitet, posebna svojstva, odnosno reputaciju u skladu sa podacima o specifičnim karakteristikama proizvoda iz člana 22, odnosno člana 23. ovog zakona.

Način pokretanja postupka za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla

Član 33.

Postupak za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla pokreće se prijavom za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake (u daljem tekstu: prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika).

Prijavu za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika mogu da podnesu fizička ili pravna lica, kao i udruženja tih fizičkih i pravnih lica, koja na određenom geografskom području proizvode proizvode koji se označavaju nazivom tog geografskog područja.

Za podnošenje prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika plaća se propisana taksa.

Bitni delovi prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika

Član 34.

Bitni delovi prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika su:

- 1) zahtev za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla;
- 2) dokaz o obavljanju određene delatnosti na određenom geografskom području;

3) dokaz o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda od strane sertifikacionog tela navedenog u prijavi za priznavanje imena porekla, odnosno geografske oznake.

Član 35.

Zahtev za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu prijave;
- 2) geografski naziv koji se štiti oznakom geografskog porekla;
- 3) vrstu proizvoda koji se obeležava oznakom geografskog porekla;
- 4) naziv područja ili mesta odakle proizvod potiče;
- 5) način obeležavanja proizvoda;
- 6) izgled geografske oznake ili imena porekla;
- 7) naznačenje specifičnih karakteristika proizvoda;
- 8) naznačenje da li se prijava za priznanje statusa ovlašćenog korisnika odnosi na ime porekla ili na geografsku oznaku;
- 9) naziv sertifikacionog tela koje vrši kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda;
- 10) potpis podnosioca prijave;
- 11) dokaz o plaćenju propisanoj taksi.

Vlada bliže propisuje sadržinu zahteva iz stava 1. ovog člana, određuje priloge koji se podnose uz zahtev i propisuje njihovu sadržinu.

Član 36.

Dokazom o obavljanju određene delatnosti, odnosno proizvodnji određenog proizvoda na određenom području smatraće se odgovarajuće potvrde i rešenja izdati od nadležnih organa.

Potvrde i rešenja iz stava 1. ovog člana ne smeju da budu starija od tri meseca.

Vlada bliže propisuje sadržinu dokaza iz stava 1. ovog člana.

Član 37.

Dokazom o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda, smatraće se sertifikat o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda, izdat od strane sertifikacionog tela iz člana 16. st. 2. i 3. ovog zakona koje je u zahtevu za registrovanje imena porekla, odnosno geografske oznake i zahtevu za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, navedeno kao organizacija koja vrši kontrolu proizvoda, kojim se potvrđuje da kontrolisani proizvod poseduje sva ona posebna svojstva i kvalitet koji su navedeni u podacima o specifičnim karakteristikama proizvoda iz čl. 22. i 23. ovog zakona.

Sertifikat iz stava 1. ovog člana ne sme biti stariji od šest meseci.

Uslovi za priznavanje datuma podnošenja prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika

Član 38.

Prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika zavodi se u odgovarajući registar prijave iz člana 11. stav 1. ovog zakona samo ako sadrži sve bitne delove iz člana 34. ovog zakona.

Na prijavi koja sadrži sve bitne delove iz člana 34. ovog zakona zabeležiće se broj prijave i datum njenog prijema u organu nadležnom za poslove intelektualne svojine o čemu se podnosiocu prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika izdaje potvrda.

Ako prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika ne sadrži sve bitne delove iz člana 34. ovog zakona, organ nadležan za poslove intelektualne svojine o tome će obavestiti podnosioca prijave i odrediti mu rok od 30 dana od dana prijema obaveštenja u kome je dužan da dopuni prijavu bitnim delom koji nedostaje, uz upozorenje da će prijava biti odbačena ako u navedenom roku ne dopuni prijavu.

Ako podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika u ostavljenom roku dopuni prijavu, kao datum podnošenja prijave smatraće se datum kada je organu nadležnom za poslove intelektualne svojine dostavljena dopuna prijave, o čemu se podnosiocu prijave izdaje potvrda, a prijava se upisuje u odgovarajući registar prijava.

Ako podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika u ostavljenom roku ne dopuni prijavu, organ nadležan za poslove intelektualne svojine zaključkom će odbaciti prijavu.

Protiv zaključka iz stava 5. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Redosled ispitivanja prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika

Član 39.

Prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika ispituju se po redosledu podnošenja koji se utvrđuje prema datumu njihovog podnošenja.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, prijava se rešava po hitnom postupku :

1) u slučaju postupka pokrenutog pred sudom, carinskim organom ili organom inspekcijanskog nadzora, na zahtev suda, carinskog organa ili nadležnog inspekcijanskog organa;

2) ako je podnet zahtev za međunarodno registrovanje oznake geografskog porekla, odnosno zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice, u skladu sa propisom Evropske zajednice.

Ispitivanje urednosti prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika

Član 40.

Prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika smatra se urednom ako sadrži sve elemente iz čl. 35. do 37. ovog zakona, dokaz o uplati takse za prijavu i druge propisane podatke.

Ako utvrdi da prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika nije uredna, organ nadležan za poslove intelektualne svojine obavestiće o tome podnosioca prijave i pozvati ga da otkloni utvrđene nedostatke u prijavi u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja.

Na obrazloženi zahtev podnosioca prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika, uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da produži rok iz stava 2. ovog člana za vreme koje smatra primerenim, a najduže tri meseca.

Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne uredi prijavu, ili ne plati propisanu taksu, organ nadležan za poslove intelektualne svojine zaključkom će odbaciti prijavu.

Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Ispitivanje uslova za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla

Član 41.

Ako je prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika uredna u smislu člana 40. stav 1. ovog zakona, organ nadležan za poslove intelektualne svojine ispituje da li su ispunjeni uslovi za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla u smislu člana 32. ovog zakona.

U postupku ispitivanja uslova za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, organ nadležan za poslove intelektualne svojine dužan je da o ispunjenosti uslova za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla pribavi mišljenje nadležnog organa.

Nadležni organ iz stava 2. ovog člana dužan je da traženo mišljenje dostavi u roku od 60 dana od dana kada mu je zatraženo.

Ako nadležni organ iz stava 2. ovog člana traženo mišljenje ne dostavi u roku od 60 dana od kada mu je zatraženo, organ nadležan za poslove intelektualne svojine će ispunjenost uslova za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla ispitivati bez pribavljenog mišljenja.

Rešenje o odbijanju prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika

Član 42.

Ako je nadležni organ dao negativno mišljenje o ispunjenosti uslova za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, ili ako organ nadležan za poslove intelektualne svojine utvrdi da prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom za priznavanje

statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, organ nadležan za poslove intelektualne svojine pismenim putem će obavestiti podnosioca prijave o razlozima zbog kojih mu se ne može priznati status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla i pozvaće ga da se u roku od 60 dana izjasni o tim razlozima.

Na obrazloženi zahtev podnosioca prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika, uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da produži rok iz stava 1. ovog člana za vreme koje smatra primerenim, a najduže tri meseca.

Ako se podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika u ostavljenom roku izjasni o razlozima zbog kojih mu se ne može priznati status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, organ nadležan za poslove intelektualne svojine dužan je da o njegovom izjašnjenju pribavi mišljenje nadležnog organa.

Ako nadležni organ traženo mišljenje ne dostavi u roku od 60 dana od kada mu je zatraženo, organ nadležan za poslove intelektualne svojine će postupak ispitivanja ispunjenosti uslova za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla nastaviti bez pribavljenog mišljenja.

Organ nadležan za poslove intelektualne svojine rešenjem će odbiti prijavu za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika ako se podnosilac prijave uopšte ne izjasni, ili ako se izjasni, a organ nadležan za poslove intelektualne svojine ili nadležni organ ostanu pri stavu da se podnosiocu prijave ne može priznati status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Protiv rešenja iz stava 5. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

**Pretvaranje prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika
imena porekla u prijavu za priznavanje statusa ovlašćenog
korisnika geografske oznake i obrnuto**

Član 43.

Ako je u toku postupka po prijavi za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika došlo do pretvaranja prijave imena porekla u prijavu geografske oznake, ili pretvaranja prijave geografske oznake u prijavu imena porekla, u skladu sa članom 29. ovog zakona, podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika koja se odnosi na ime porekla, odnosno geografsku oznaku čije je pretvaranje izvršeno, dužan je da, uz plaćanje propisane takse, podnese zahtev za pretvaranje prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla u prijavu za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake, ili obrnuto.

Pretvorena prijava zadržava datum podnošenja prvobitno podnete prijave.

Organ nadležan za poslove intelektualne svojine dužan je da bez odlaganja obavesti sve podnosiocce prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika koja se odnosi na određeno ime porekla, odnosno geografsku oznaku da je u skladu sa odredbom člana 29. ovog zakona, podnet zahtev za pretvaranje prijave imena porekla, odnosno geografske oznake.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana, organ nadležan za poslove intelektualne svojine donosi zaključak.

Zaključak o plaćanju takse za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika

Član 44.

Ako prijava za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika ispunjava uslove koji su propisani ovim zakonom da se podnosiocu prijave prizna status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, organ nadležan za poslove intelektualne svojine zaključkom će pozvati podnosioca prijave da plati taksu za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, za prve tri godine i troškove objave podataka o ovlašćenom korisniku oznake geografskog porekla, i da dostavi dokaze o izvršenim uplatama.

Ako podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika u roku od 30 dana ne dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz stava 1. ovog člana, smatraće se da je podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika odustao od prijave.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, organ nadležan za poslove intelektualne svojine doneće zaključak o obustavi postupka.

Protiv zaključka iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Rešenje o priznavanju i upis u odgovarajući registar

Član 45.

Kada podnosilac prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz člana 44. stav 1. ovog zakona, organ nadležan za poslove intelektualne svojine donosi rešenje o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla a priznati status sa propisanim bibliografskim podacima upisuje u Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Izdavanje isprave o priznatom statusu ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla

Član 46.

Ovlašćenom korisniku oznake geografskog porekla izdaje se isprava o priznatom statusu ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, a propisani podaci o priznatom statusu objavljuju se u službenom glasilu organa nadležnog za poslove intelektualne svojine.

Isprava o priznatom statusu ovlašćenog korisnika iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: registarski broj ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla i broj prijave; datum podnošenja prijave; datum upisa u Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla; podatke o ovlašćenom korisniku oznake geografskog porekla; podatke do kada važi status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla; datum izdavanja isprave, a može da sadrži i druge podatke koji čine sadržinu odgovarajućeg registra.

Vlada bliže propisuje sadržinu isprave iz stava 1. ovog člana.

Objavljivanje priznatog statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla

Član 47.

Priznati status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, objavljuje se u službenom glasilu organa nadležnog za poslove intelektualne svojine.

U službenom glasilu organa nadležnog za poslove intelektualne svojine objavljuju se sledeći podaci: registarski broj ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla; podaci o ovlašćenom korisniku oznake geografskog porekla; datum upisa u Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla; registarski broj oznake geografskog porekla; naznačenje da li je u pitanju ovlašćeni korisnik imena porekla ili geografske oznake; geografski naziv koji se štiti oznakom geografskog porekla; naziv područja ili mesta iz kog potiče proizvod koji se obeležava oznakom geografskog porekla; datum do kog važi priznati status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla; podaci o prestanku statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, kao i o osnovu prestanka; podaci o promenama koje se odnose na ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Trajanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla

Član 48.

Status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla traje tri godine od dana upisa priznatog statusa u Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla.

Status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla oznake može, na zahtev ovlašćenog korisnika, uz podnošenje dokaza o ispunjenosti uslova iz člana 32. ovog zakona i uz dostavljanje dokaza o plaćenju propisane taksu, da bude obnovljen neograničen broj puta, sve dok traje odgovarajuće ime porekla, odnosno geografska oznaka.

Zahtev za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla sadrži naročito: registarski broj oznake geografskog porekla; datum do kada je upisan u Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla; podatke o poslovnom imenu i sedištu podnosioca zahteva, odnosno, imenu i adresi fizičkog lica (prema stanju u registrima); podatke o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda (broj i datum izdavanja isprave o ispitanom i utvrđenom kvalitetu i posebnim svojstvima proizvoda).

Vlada bliže propisuje sadržinu zahteva iz stava 2. ovog člana.

Postupak po zahtevu za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla

Član 49.

Zahtev za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla smatra se urednim ako sadrži elemente iz člana 48. ovog zakona, dokaz o uplati takse za zahtev i druge propisane podatke.

Ako utvrdi da zahtev iz stava 1. ovog člana nije uredan, organ nadležan za poslove intelektualne svojine obavestiće o tome podnosioca zahteva i pozvati ga da

otkloni utvrđene nedostatke u zahtevu u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja.

Na obrazloženi zahtev podnosioca zahteva za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da produži rok iz stava 2. ovog člana za vreme koje smatra primerenim, a najduže tri meseca.

Ako podnosilac zahteva za obnovu statusa ovlašćenog korisnika u ostavljenom roku ne uredi zahtev, ili ne plati propisanu taksu, organ nadležan za poslove intelektualne svojine zaključkom će odbaciti zahtev.

Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Član 50.

Ako je zahtev za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla uredan organ nadležan za poslove intelektualne svojine ispituje da li su ispunjeni uslovi za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla u smislu člana 32. ovog zakona.

Ako organ nadležan za poslove intelektualne svojine utvrdi da zahtev za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom, obavestiće o tome podnosioca zahteva i pozvati ga da se u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja izjasni o razlozima zbog kojih se status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla ne može obnoviti.

Na obrazloženi zahtev podnosioca zahteva za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da produži rok iz stava 2. ovog člana za vreme koje smatra primerenim, a najduže tri meseca.

Organ nadležan za poslove intelektualne svojine rešenjem će odbiti zahtev za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla ako se podnosilac zahteva uopšte ne izjasni, ili ako se izjasni, a organ nadležan za poslove intelektualne svojine ostane pri stavu da se podnosiocu zahteva ne može obnoviti status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Upis obnove statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla u odgovarajući registar

Član 51.

Ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 48. stav 2. ovog zakona, organ nadležan za poslove intelektualne svojine upisuje podatak o obnovi statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla u Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla.

V. PROMENE KOJE SE ODOSE NA OVLAŠĆENE KORISNIKE OZNAKA GEOGRAFSKOG POREKLA

Član 52.

Organ nadležan za poslove intelektualne svojine, na zahtev ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, odnosno podnosioca prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika, može doneti rešenje o upisu u odgovarajući registar nadležnog organa, statusne promene, promene oblika organizovanja i druge promene koje se odnose na ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, odnosno podnosioca prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika.

Protiv rešenja stava 1. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Postupak za upis promena koje se odnose na ovlašćene korisnike oznaka geografskog porekla

Član 53.

Postupak za upis promena koje se odnose na ovlašćene korisnike oznaka geografskog porekla pokreće se pisanim zahtevom koji se podnosi organu nadležnom za poslove intelektualne svojine.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se:

- 1) dokaz o pravnom osnovu promene čiji se upis traži;
- 2) punomoćje, ako se postupak za upis promene pokreće preko punomoćnika;
- 3) dokaz o uplati propisane takse.

Zahtev iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: registarski broj ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, odnosno broj prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika; registarski broj oznake geografskog porekla; podatke o ovlašćenom korisniku oznake geografskog porekla, odnosno podnosiocu prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika; naznačenje vrste promene čiji se upis traži.

Vlada bliže propisuje sadržinu zahteva iz stava 1. ovog člana, kao i vrstu i sadržinu priloga koji se podnose uz zahtev.

Član 54.

Zahtev za upis promene koja se odnosi na ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla je uredan ako sadrži podatke iz člana 53. ovog zakona.

Ako utvrdi da zahtev za upis promene nije uredan, organ nadležan za poslove intelektualne svojine obavestiće o tome podnosioca zahteva i pozvati ga da otkloni utvrđene nedostatke u zahtevu u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja.

Na obrazloženi zahtev podnosioca zahteva za upis promene, uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine produžiće rok iz stava 2. ovog člana za vreme koje smatra primerenim a najduže tri meseca.

Ako podnosilac zahteva u ostavljenom roku ne uredi zahtev za upis promene, organ nadležan za poslove intelektualne svojine zaključkom će odbaciti zahtev.

Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Član 55.

Ako je zahtev za upis promene uredan, organ nadležan za poslove intelektualne svojine ispituje da li pravni osnov na kome se taj zahtev zasniva ispunjava zakonom propisane uslove i da li se podaci iz zahteva slažu sa podacima u registrima.

Ako pravni osnov na kome se zasniva zahtev za upis promene koja se odnosi na ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla ne ispunjava zakonom propisane uslove, ili ako se podaci iz zahteva ne slažu sa podacima u registrima, organ nadležan za poslove intelektualne svojine obavestiće o tome podnosioca zahteva i pozvati ga da se u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja izjasni o razlozima zbog kojih se upis promene ne može izvršiti.

Na obrazloženi zahtev podnosioca zahteva za upis promene, uz plaćanje propisane takse, organ nadležan za poslove intelektualne svojine produžiće rok iz stava 2. ovog člana za vreme koje smatra primerenim a najduže tri meseca.

Organ nadležan za poslove intelektualne svojine rešenjem će odbiti zahtev za upis promene, ako se podnosilac zahteva u ostavljenom roku ne izjasni o razlozima zbog kojih se upis ne može odobriti ili se izjasni, a organ nadležan za poslove intelektualne svojine ostane pri stavu da se upis promene ne može odobriti.

Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

VI. SADRŽINA I OBIM PRAVA KOJE IMA OVLAŠĆENI KORISNIK OZNAKE GEOGRAFSKOG POREKLA

Korišćenje registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake

Član 56.

Registrovano ime porekla, odnosno geografsku oznaku, mogu da koriste samo lica kojima je priznat status ovlašćenih korisnika tog imena porekla, odnosno te geografske oznake, i koja su upisana u odgovarajući registar.

Ovlašćeni korisnici imena porekla, odnosno geografske oznake imaju isključivo pravo da ime porekla, odnosno geografsku oznaku koriste za obeležavanje proizvoda na koje se ime porekla, odnosno geografska oznaka odnosi.

Ovlašćeni korisnici imena porekla imaju isključivo pravo da svoj proizvod obeležavaju oznakom „kontrolisano ime porekla”.

Ovlašćeni korisnici geografske oznake kojom se obeležava proizvod čije specifične karakteristike se odnose na kvalitet ili posebna svojstva, imaju isključivo pravo da svoj proizvod obeležavaju oznakom „kontrolisana geografska oznaka”.

Prava iz st. 2, 3. i 4. ovog člana obuhvataju i upotrebu imena porekla, odnosno geografske oznake na ambalaži, katalogima, prospektima, oglasima, posterima i drugim oblicima ponude, uputstvima, računima, poslovnoj prepisci i

drugim oblicima poslovne dokumentacije, kao i uvoz i izvoz proizvoda obeleženih tim imenom porekla, odnosno tom geografskom oznakom.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede bliže propisuje oblik i sadržinu oznake, kao i način kontrole označavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji nose neku od oznaka geografskog porekla.

Nedozvoljene radnje

Član 57.

Lica koja nemaju status ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla ne smeju da:

1) koriste registrovano ime porekla, odnosno registrovanu geografsku oznaku za obeležavanje proizvoda na koje se ta oznaka geografskog porekla ne odnosi, ukoliko su ti proizvodi slični proizvodima koji se obeležavaju registrovnom oznakom geografskog porekla, ili ukoliko se takvim korišćenjem narušava reputacija zaštićene oznake geografskog porekla;

2) kopiraju ili podražavaju, registrovanu oznaku geografskog porekla, kao i da koriste prevod, transkripciju ili transliteraciju registrovane oznake geografskog porekla, čak i ako se toj oznaci geografskog porekla, dodaju reči „vrsta”, „tip”, „način”, „imitacija” i ako je navedeno istinito geografsko poreklo proizvoda;

3) koriste na pakovanju, reklamnom materijalu ili dokumentima lažne ili prevarne oznake o geografskom poreklu, prirodni ili kvalitetu proizvoda, koje mogu da stvore zabunu u pogledu porekla proizvoda;

4) vrše bilo koje druge radnje koje mogu da stvore zabunu u prometu u pogledu stvarnog porekla proizvoda.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na oznake geografskog porekla koje su registrovane na nivou Evropske zajednice u skladu sa propisom Evropske zajednice.

Lica koja nemaju status ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla ne smeju da koriste žig koji se sastoji ili u sebi sadrži naziv koji je identičan ili sličan oznaci geografskog porekla koja je registrovana na nivou Evropske zajednice u skladu sa propisom Evropske zajednice, a koji se odnosi na slične proizvode koji ne ispunjavaju uslove za korišćenje oznake geografskog porekla.

Odnos prema ranije registrovanom žigu

Član 58.

Odredbe ovog zakona neće uticati na uslove za registrovanje, valjanost registracije žiga ili prava na korišćenje žiga, koji je identičan, ili sličan registrovanoj geografskoj oznaci, ukoliko je žig u pitanju prijavljen ili registrovan u dobroj veri ili su prava na žig stečena kroz upotrebu u dobroj veri pre podnošenja prijave geografske oznake.

Odredbe ovog zakona neće uticati na valjanost registracije ili prava na korišćenje žiga koji je identičan ili sličan geografskoj oznaci koja je registrovana na nivou Evropske zajednice u skladu sa propisom Evropske zajednice, ukoliko je žig u pitanju registrovan u dobroj veri ili su prava na žig stečena kroz upotrebu u dobroj veri pre nego što je geografska oznaka zaštićena na nivou Evropske zajednice u skladu sa propisom Evropske zajednice.

Upotreba ličnog imena

Član 59.

Odredbe ovog zakona ni na koji način neće uticati na bilo koje lice da, u svom poslovanju, koristi svoje lično ime, ili ime svog prethodnika u poslu, osim ako se to ime koristi na takav način da dovede potrošače u zabludu.

Zabrana prenosa

Član 60.

Registrovano ime porekla, odnosno registrovana geografska oznaka ne može da bude predmet ugovora o prenosu prava, licenci, zalogi, franšizi i slično.

Ako je registrovano ime porekla, odnosno registrovana geografska oznaka predmet prijavljenog ili registrovanog žiga, takav žig ne može da se prenosi, ustupa, daje u zalogu i slično.

Izmena podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda

Član 61.

Svako lice iz člana 18. stav 2. ovog zakona, kao i lice kome je priznat status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, može zatražiti odobrenje za izmenu ili dopunu podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda ukoliko su te izmene, odnosno dopune rezultat naučnih i tehničkih dostignuća, ili kada je izmena, odnosno dopuna posledica primene obaveznih veterinarskih, sanitarnih ili fotosanitarnih mera uvedenih posebnim propisima.

Zahtev iz stava 1. ovog člana sadrži opis zatražene izmene, odnosno dopune i obrazložene razloge zbog kojih se traži izmena, odnosno dopuna.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da donese rešenje o izmeni ili dopuni podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda samo ukoliko se time ne menjaju osnovna fizička, hemijska i organoleptička svojstva proizvoda.

U postupku po zahtevu iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 27. ovog zakona.

Vlada bliže propisuje sadržinu zahteva iz stava 1. ovog člana, određuje priloge koji se podnose uz zahtev i propisuje njihovu sadržinu.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

VII. OGLAŠAVANJE NIŠTAVIM REŠENJA O PRIZNAVANJU OZNAKE GEOGRAFSKOG POREKLA, ODNOSNO REŠENJA O PRIZNAVANJU STATUSA OVLAŠĆENOG KORISNIKA OZNAKE GEOGRAFSKOG POREKLA

Uslovi za oglašavanje ništavim rešenja

Član 62.

Na pismeni predlog zainteresovanog lica, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da oglasi ništavim rešenje o priznavanju oznake geografskog porekla, odnosno rešenje o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, ako utvrdi da u vreme njegovog donošenja nisu bili ispunjeni uslovi za priznavanje oznake geografskog porekla, odnosno za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Način pokretanja postupka za oglašavanje ništavim rešenja

Član 63.

Predlog za oglašavanje ništavim rešenja o priznavanju oznake geografskog porekla, odnosno rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla podnosi se organu nadležnom za poslove intelektualne svojine u dva primerka i sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu predloga;
- 2) naznačenje da se traži oglašavanje ništavim rešenja o priznavanju oznake geografskog porekla, odnosno o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika;
- 3) registarski broj oznake geografskog porekla čije se oglašavanje ništavim traži, odnosno registarski broj ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla čije se oglašavanje ništavim traži;
- 4) podatke o ovlašćenom korisniku oznake geografskog porekla čije se oglašavanje ništavim traži;
- 5) razloge zbog kojih se traži oglašavanje ništavim;
- 6) dokaze o navedenim razlozima;
- 7) uredno punomoćje kada se postupak pokreće preko punomoćnika i
- 8) dokaz o uplati propisane takse.

Ako predlog za oglašavanje ništavim rešenja o priznavanju oznake geografskog porekla, odnosno o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla ne sadrži sve elemente iz stava 1. ovog člana, organ nadležan za poslove intelektualne svojine obavestiće o tome predlagača i pozvati ga da otkloni utvrđene nedostatke u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja.

Ako predlagač u roku iz stava 2. ovog člana ne uredi predlog, organ nadležan za poslove intelektualne svojine zaključkom će odbaciti predlog.

Protiv zaključka iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Postupak po urednom predlogu

Član 64.

Uredan predlog iz člana 62. ovog zakona organ nadležan za poslove intelektualne svojine dostaviće protivniku predlagača i pozvati ga da, u roku od 30 dana od dana prijema poziva, dostavi svoj odgovor.

U postupku po predlogu iz člana 62. ovog zakona organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da zakaže usmenu raspravu.

Ako predlagač u toku postupka odustane od svog predloga, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da nastavi postupak po službenoj dužnosti.

U postupku po predlogu za oglašavanje ništavim rešenja o priznavanju oznake geografskog porekla, odnosno rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla shodno se primenjuju odredbe člana 27. st. 2, 3. i 4, člana 28, člana 41. st. 2, 3. i 4. i člana 42. ovog zakona.

Član 65.

Posle sprovedenog postupka po predlogu iz člana 62. ovog zakona, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da donese rešenje o oglašavanju ništavim rešenja o priznavanju oznake geografskog porekla, odnosno rešenje o oglašavanju ništavim rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, ili rešenje o odbijanju predloga.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

U roku od tri meseca od pravosnažnosti rešenja kojim je oglašeno ništavim rešenje o priznavanju oznake geografskog porekla, odnosno rešenje o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla organ nadležan za poslove intelektualne svojine će u svom službenom glasilu objaviti propisane podatke iz tog rešenja.

Član 66.

Oglašavanje ništavim rešenja o priznavanju oznake geografskog porekla, odnosno rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, nema dejstvo na sudske odluke u vezi sa utvrđivanjem povrede prava koje su u momentu donošenja tog rešenja bile pravosnažne, pod uslovom da je tužilac, odnosno ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla bio savestan.

VIII. PRESTANAK OZNAKE GEOGRAFSKOG POREKLA

Prestanak imena porekla, odnosno geografske oznake u zemlji porekla

Član 67.

Registrovano ime porekla, odnosno registrovana geografska oznaka prestaje da važi ako joj prestane zaštita u zemlji njenog porekla.

Na zahtev zainteresovanog lica, uz podnošenje potvrde izdate od strane nadležnog organa zemlje porekla određenog imena porekla, odnosno geografske oznake, ili po prijemu obaveštenja nadležnog organa zemlje porekla određenog imena porekla, odnosno geografske oznake da je tom imenu porekla, odnosno

geografskoj oznaci prestala zaštita u zemlji porekla, organ nadležan za poslove intelektualne svojine će doneti rešenje o prestanku važenja imena porekla, odnosno geografske oznake.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Rešenje iz stava 2. ovog člana organ nadležan za poslove intelektualne svojine upisaće u odgovarajući registar i u svom službenom glasilu objaviće propisane podatke o prestanku važenja imena porekla, odnosno geografske oznake.

Prestanak geografske oznake na osnovu sudske odluke

Član 68.

Zainteresovano lice tužbom može da pokrene postupak za utvrđenje da je određena geografska oznaka postala generičan, odnosno uobičajen naziv za određeni proizvod.

Postupak iz stava 1. ovog člana vodi nadležni sud.

Registrovana geografska oznaka prestaje da važi na osnovu pravosnažne sudske odluke kojom se utvrđuje da je postala generičan, odnosno uobičajeni naziv za određeni proizvod.

Registrovana geografska oznaka koja je u svojoj zemlji porekla registrovana i zaštićena kao ime porekla ne može da bude proglašena generičnim, odnosno uobičajenim nazivom za određeni proizvod, sve dok takva zaštita traje u zemlji porekla.

Po prijemu sudske odluke iz stava 3. ovog člana organ nadležan za poslove intelektualne svojine će odluku upisati u odgovarajući registar, i u svom službenom glasilu će objaviti propisane podatke o prestanku važenja geografske oznake.

IX. PRESTANAK I UKIDANJE STATUSA OVLAŠĆENOG KORISNIKA OZNAKE GEOGRAFSKOG POREKLA

Prestanak statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla

Član 69.

Status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla prestaje i pre isteka roka iz člana 48. stav 1. ovog zakona:

1) ako se ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla odrekne svog statusa – narednog dana od dana predaje organu nadležnom za poslove intelektualne svojine podneska o odricanju;

2) ako je na osnovu člana 67, odnosno člana 68. ovog zakona prestalo ime porekla, odnosno geografska oznaka, na osnovu odluke nadležnog organa – danom određenim tom odlukom;

3) ako je prestalo pravno lice, odnosno ako je umrlo fizičko lice koje ima status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla – danom prestanka, odnosno smrti, osim ako taj status nije prešao na pravne sledbenike pravnog lica.

Ukidanje rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla

Član 70.

Na zahtev zainteresovanog lica, odnosno nadležnog organa, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da donese rešenje o ukidanju rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, ako utvrdi da su prestali da postoje uslovi za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, koji su predviđeni ovim zakonom.

U postupku po zahtevu za ukidanje rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla, dužan je da dokaže da postoje zakonom propisani uslovi za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Ako podnosilac zahteva za ukidanje rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, u toku postupka odustane od svog zahteva, organ nadležan za poslove intelektualne svojine može da nastavi postupak po službenoj dužnosti.

U postupku po zahtevu za ukidanje rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla shodno se primenjuju odredbe člana 41. st. 2, 3. i 4. i člana 42. ovog zakona.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana, može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Protiv odluke Vlade o žalbi, može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke Vlade.

Licu koje je upisano kao ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla u odgovarajući registar, status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla prestaje narednog dana od dana pravosnažnosti rešenja o ukidanju rešenja o priznavanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

X. GRAĐANSKO PRAVNA ZAŠTITA

Zaštita u slučaju povrede registrovane oznake geografskog porekla

Član 71.

U slučaju povrede registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake, tužilac može tužbom da zahteva :

- 1) utvrđenje povrede imena porekla, odnosno geografske oznake;
- 2) prestanak povrede imena porekla, odnosno geografske oznake;
- 3) uništenje ili preinačenje predmeta kojima je izvršena povreda imena porekla, odnosno geografske oznake;
- 4) uništenje ili preinačenje alata i opreme uz pomoć kojih su proizvedeni predmeti kojima je izvršena povreda imena porekla, odnosno geografske oznake, ako je to neophodno za sprečavanje povrede;
- 5) naknadu imovinske štete i opravdanih troškova postupka;
- 6) objavljivanje presude o trošku tuženog;
- 7) davanje podataka o trećim licima koja su učestvovala u povredi imena porekla, odnosno geografske oznake.

Lice koje povredi registrovano ime porekla, odnosno geografsku oznaku odgovara za štetu po opštim pravilima o naknadi štete.

Ako je povreda registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake učinjena namerno, tužilac može da zahteva naknadu do trostrukog iznosa stvarne štete i izmakle dobiti.

Postupak po tužbi iz stava 1. ovog člana je hitan.

Povreda registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake

Član 72.

Povredom registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake smatra se svako neovlašćeno korišćenje imena porekla, odnosno geografske oznake od strane bilo kog učesnika u prometu, u smislu čl. 56. i 57. ovog zakona.

Povredom registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake, smatra se i podražavanje tog imena porekla, odnosno geografske oznake.

Aktivna legitimacija za tužbu

Član 73.

Tužbu zbog povrede registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake iz člana 71. ovog zakona mogu da podnesu lica iz člana 18. stav 2. ovog zakona, ovlašćeni korisnici imena porekla, odnosno geografske oznake i javni, odnosno državni tužilac.

Ako je pred organom nadležnim za poslove intelektualne svojine ili sudom pokrenut postupak iz čl. 62, 67, 68. i 70. ovog zakona, sud koji postupa po tužbi iz člana 71. ovog zakona dužan je da zastane sa postupkom do konačne odluke organa nadležnog za poslove intelektualne svojine, odnosno suda.

Rok za podnošenje tužbe

Član 74.

Tužba zbog povrede registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake, može da se podnese u roku od tri godine od dana kada je tužilac saznao za povredu i učinioca, a najdocnije u roku od pet godina od dana kada je povreda prvi put učinjena.

XI. PRIVREMENE MERE

Privremena mera oduzimanja ili isključenja proizvoda iz prometa

Član 75.

Na zahtev lica koje učini verovatnim da je registrovano ime porekla, odnosno geografska oznaka povređena, ili da će biti povređena, sud može da odredi privremenu meru oduzimanja ili isključenja iz prometa proizvoda kojima se vrši povreda, sredstava za proizvodnju tih proizvoda, odnosno meru zabrane nastavljanja započetih radnji kojima se vrši ili bi se mogla izvršiti povreda registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake.

Obezbeđenje dokaza

Član 76.

Na zahtev lica koje učini verovatnim da je registrovano ime porekla, odnosno geografska oznaka povređena, odnosno da može da dođe do takve povrede, ili da postoji opasnost od nastanka neotklonjive štete, kao i da postoji opravdana sumnja da će dokazi o tome biti uništeni ili da će ih kasnije biti nemoguće pribaviti, sud može pristupiti obezbeđenju dokaza bez prethodnog obaveštenja ili saslušanja lica od koga se dokazi prikupljaju.

Obezbeđenjem dokaza u smislu stava 1. ovog člana smatra se pregled prostorija, vozila, knjiga, dokumenata, kao i zaplena predmeta, ispitivanje svedoka i veštaka.

Licu od koga se dokazi prikupljaju sudsko rešenje o određivanju privremene mere radi obezbeđenja dokaza biće uručeno u trenutku prikupljanja dokaza, a odsutnom licu čim to postane moguće.

Rok za traženje privremenih mera

Član 77.

Privremena mera iz člana 75. ovog zakona i obezbeđenje dokaza iz člana 76. ovog zakona, mogu se tražiti i pre podnošenja tužbe zbog povrede registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake, pod uslovom da se tužba podnese u roku od 30 dana od dana donošenja rešenja o određivanju privremene mere, odnosno rešenja o određivanju obezbeđenja dokaza.

Žalba protiv rešenja kojim je sud odredio privremenu meru iz člana 75. ovog zakona i meru obezbeđenja dokaza iz člana 76. ovog zakona ne odlaže izvršenje rešenja.

Sredstva obezbeđenja

Član 78.

Na zahtev lica protiv koga je pokrenut postupak zbog povrede registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake, ili postupak za izricanje privremene mere, sud može da odredi polaganje odgovarajućeg novčanog iznosa kao sredstva obezbeđenja u slučaju neosnovanosti zahteva, na teret podnosioca zahteva.

Obaveza pružanja informacija

Član 79.

Sud može da naredi licu koje je izvršilo povredu registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake, da pruži informaciju o trećim licima koja su učestvovala u povredi registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake, i o njihovim distributivnim kanalima.

Lice iz stava 1. ovog člana koje ne izvrši obavezu pružanja informacije odgovara za štetu koja iz toga proizađe.

XII. KAZNENE ODREDBE

Član 80.

Kazniće se za privredni prestup novčanom kaznom od 100.000 dinara do 3.000.000 dinara privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice koje na način iz

člana 72. povredi registrovano ime porekla, odnosno registrovanu geografsku oznaku.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu, preduzeću ili drugom pravnom licu.

Predmeti izvršenja privrednog prestupa i predmeti koji su bili upotrebljeni za izvršenje privrednog prestupa iz stava 1. ovog člana biće oduzeti, a predmeti izvršenja privrednog prestupa biće i uništeni.

Presuda kojom je učiniocu izrečena kazna za privredni prestup iz stava 1. ovog člana javno se objavljuje.

Član 81.

Kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara preduzetnik, ako povredi registrovano ime porekla, odnosno registrovanu geografsku oznaku na način iz člana 72. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Predmeti izvršenja prekršaja i predmeti koji su bili upotrebljeni za izvršenje prekršaja iz stava 1. ovog člana biće oduzeti, a predmeti izvršenja prekršaja biće i uništeni.

Član 82.

Kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara pravno lice koje se neovlašćeno bavi zastupanjem u ostvarivanju prava iz ovog zakona (član 15).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 83.

Registri ustanovljeni u skladu sa ranije važećim propisima u ovoj oblasti nastavljaju da se vode kao Registar prijava za priznavanje oznaka geografskog porekla, Registar prijava za priznavanje statusa ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla, Registar oznaka geografskog porekla, Registar ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla, u skladu sa ovim zakonom.

Registrovana imena porekla i registrovane geografske oznake koje važe na dan stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi i na njih će se primenjivati odredbe ovog zakona.

Odredbe ovog zakona primenjivaće se i na prijave za priznavanje oznaka geografskog porekla, i na prijave za priznavanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla podnete do dana stupanja na snagu ovog zakona, a po kojima upravni postupak nije okončan kao i na druge započete postupke u vezi sa oznakama geografskog porekla koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu okončani.

Član 84.

Odredba člana 57. stav 1. ovog zakona će se u pogledu oznaka geografskog porekla koje su registrovane na nivou Evropske zajednice u skladu sa propisom

Evropske zajednice, a koje predstavljaju uobičajene izraze u opštoj upotrebi za određene proizvode u Republici Srbiji, primenjivati pet godina od dana stupanja na snagu Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice i Republike Srbije.

Odredba člana 57. stav 3. ovog zakona će se primenjivati pet godina od dana stupanja na snagu Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice i Republike Srbije.

Član 85.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona biće doneti u roku od četiri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe Uredbe o postupku za ustanovljenje geografske oznake porekla i priznanju svojstva ovlašćenog korisnika geografske oznake porekla („Službeni list SRJ”, broj 7/96), ako nisu suprotne ovom zakonu.

Član 86.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o oznakama geografskog porekla („Službeni list SCG”, broj 20/06 i „Službeni glasnik RS”, broj 41/09-dr. zakon).

Član 87.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 97. stav 1. tačka 7. Ustava Republike Srbije, na osnovu koje Republika Srbija uređuje i obezbeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Neophodnost donošenja novog Zakona o oznakama geografskog porekla (trenutno na snazi Zakon o oznakama geografskog porekla „Službeni list SCG” broj 20/06, stupio na snagu 20.05.2006. godine) proizlazi iz nekoliko osnovnih okolnosti:

Predloženim zakonom vrši se njegovo terminološko usklađivanje sa Ustavom Republike Srbije i Zakonom o ministarstvima („Sl. glasnik RS”, br. 65/2008) imajući u vidu da je važeći Zakon o oznakama geografskog porekla („Službeni list SCG” broj 20/06) zakon bivše Državne zajednice Srbija i Crna Gora.

Takođe, primena Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane zahteva harmonizaciju Zakona o oznakama geografskog porekla sa uputstvima i uredbama Evropske unije koje se odnose na oznake geografskog porekla. Imajući navedeno u vidu, predloženi zakon je u najvećoj meri usklađen sa Uredbom Saveta ministara EU br. 510/2006 od 20. marta 2006. godine o zaštiti geografskih oznaka i oznaka porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode (u daljem tekstu Uredba 510/2006) i sa Uredbom Evropske komisije br. 1898/2006 od 14. decembra 2006. godine kojom se ustanovljavaju detaljna pravila za primenu Uredbe Saveta ministara EU br. 510/2006 o zaštiti geografskih oznaka i oznaka porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode (u daljem tekstu: Uredba 1898/06). Odredbe predloženog zakona su harmonizovane sa navedenim propisima Evropske unije u onoj meri u kojoj je to nepohodno kako bi se ustanovio sistem zaštite oznaka geografskog porekla koji je kompatibilan sa sistemom zaštite u Evropskoj uniji. Međutim, budući da još uvek nije uspostavljen dijalog između predstavnika Republike Srbije i Evropske komisije, ocena o potpunoj usklađenosti Nacrta zakona o oznakama geografskog porekla sa *acquies communautaire-om* ne može se dati u ovom trenutku. Imajući u vidu da je usklađivanje proces koji će trajati tokom primene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, potpuna usklađenost sa propisima Evropske unije će biti postignuta u roku koji je Sporazumom definisan, tj. 5 godina od dana stupanja na snagu Sporazuma. Odredbama iz predloženog zakona, ispunjavaju se obaveze iz potpisanog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Pored toga, predloženi zakon je usklađen sa rešenjima koja je Svetska trgovinska organizacija propisala za svoje članice Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualne svojine koji je stupio na snagu 1. januara 1995. godine (u daljem tekstu: TRIPS), kao i sa Madridskim sporazumom o suzbijanju lažnih ili prevarnih oznaka porekla na proizvodima (u daljem tekstu: „Madridski sporazum“) i Lisabonskim aranžmanom o zaštiti imena porekla i njihovom međunarodnom registrovanju (u daljem tekstu: „Lisabonski aranžman“)

Rešenja iz predloženog Zakona o oznakama geografskog porekla rezultat su provere određenih instituta važećeg zakona u praksi, kao i neophodnosti da se pravni okvir za zaštitu oznaka geografskog porekla ojača i harmonizuje sa relevantnim pravnim tekovinama Evropske unije i sa rešenjima sadržanim u TRIPS-u. Ovo je od suštinskog značaja iz razloga što samo sistem zaštite oznaka geografskog porekla koji je kompatibilan sa sistemom zaštite oznaka geografskog porekla u Evropskoj uniji i koji ujedno ispunjava standarde propisane TRIPS-om, obezbeđuje konkurentnost domaćih proizvoda i na evropskom i na svetskom tržištu. Pored toga,

imajući u vidu da priznanje oznake geografskog porekla predstavlja preduslov za sticanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla za sva lica koja proizvode na datom području proizvode koji po svom kvalitetu i posebnim svojstvima ispunjavaju propisane uslove, adekvatan i sa evropskim i svetskim standardima usaglašen sistem zaštite oznaka geografskog porekla predstavlja značajan ekonomski i privredni potencijal za razvoj ruralnih područja u našoj zemlji.

Posebna pažnja posvećena je definisanju osnovnih pojmova – imena porekla i geografske oznake, kao i njihovom određivanju u odnosu na tradicionalne i istorijske nazive. Uređena je zaštita i homonimnih geografskih naziva, čime se reguliše zaštita oznaka kojima se obeležavaju proizvodi koji potiču iz mesta čiji su nazivi identični.

U odnosu na važeći zakon, uvedena je odredba koja definiše poreklo sirovine i kojom se rešava problem nedostatka sirovina za proizvodnju pojedinih proizvoda za koje postoji interes da budu zaštićeni imenom porekla iako sirovine koje služe za proizvodnju tih proizvoda potiču sa područja koje je šire ili različito od područja prerade. U Srbiji je sve više regiona u kojima se gube pojedine autohtone rase životinja čije meso, mleko, koža ili dlaka predstavljaju sirovinu za proizvodnju određenih proizvoda. Zbog toga postoji realna opasnost da u dogledno vreme striktnom primenom definicije imena porekla ne bi bilo moguće nazive tih geografskih lokaliteta zaštititi imenom porekla, iako se proizvodnja tih proizvoda obavlja na ustaljeni tradicionalni način, a sam proizvod poseduje posebna svojstva i kvalitet koji je isključivo ili bitno uslovljen geografskom sredinom. Imajući u vidu da se ovom odredbom propisuje izuzetak od pravila prema kome se ime porekla može zaštititi samo za one proizvode čija se proizvodnja, prerada i priprema u celini odvijaju na određenom ograničenom području, zakonom su taksativno navedeni uslovi pod kojima se proizvodi izuzetno mogu zaštititi imenom porekla i kada sirovine za proizvodnju tog proizvoda potiču sa područja šireg ili različitog od područja prerade. Na taj način se omogućava zaštita imena porekla i u slučaju kada sirovina potiče sa područja šireg ili različitog od područja prerade na kome su prirodni uslovi bitno slični prirodnim uslovima datog područja. U skladu sa Uredbom 510/06, precizirano je da se u slučaju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, sirovinama smatraju samo žive životinje, meso i mleko.

Predloženim zakonom uređen je postupak za sticanje međunarodne zaštite domaćih oznaka geografskog porekla. Novinu u odnosu na važeći zakon predstavlja i mogućnost da ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode, preko organa nadležnog za poslove intelektualne svojine podnese zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EU 510/06. Ova odredba je u skladu sa članom 5(9) Uredbe EU 510/06 kojom je propisano da se oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji potiču sa geografskog područja zemlje koja nije članica Evropske unije mogu registrovati na nivou Evropske unije preko nadležnog državnog organa nacionalne države ukoliko su registrovane u zemlji porekla.

Bitnu novinu predstavlja uređivanje sistema kontrole kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda. Iz odredaba važećeg zakona ne proizilazi jasno o kojoj vrsti kontrole se radi što ostavlja mogućnost da ovu vrstu kontrole obavljaju i organizacije koje za to nisu ovlašćene. Imajući navedeno u vidu, predloženim zakonom u članu 22. je data jasna definicija kontrole kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda. Pored toga, obaveza uređivanja sistema kontrole kvaliteta i posebnih svojstava poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda proizilazi i iz čl. 10. i 11. Uredbe EU 510/06. Predloženim zakonom uređeno je i pitanje nadležnosti za ovu vrstu kontrole. Opšte pravilo je da ovu kontrolu vrši sertifikaciono telo koje je akreditovano od strane nadležnog akreditacionog tela u skladu sa odgovarajućim standardima i propisima o akreditaciji, dok kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava poljoprivrednih i prehrambenih

proizvoda vrše sertifikaciona tela koja su ovlašćena od strane ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i koja su akreditovana od strane nadležnog akreditacionog tela u skladu sa odgovarajućim standardima i propisima o akreditaciji. Ovom odredbom vrši se neophodno usaglašavanje sa rešenjima sadržnim u Uredbi 510/06 i obezbeđuje se sistem kontrole koji s obzirom na specifičnost ove vrste proizvoda podrazumeva odgovarajuću tehničku osposobljenost organizacije koja vrši kontrolu i specijalizovane kadrove. Prilikom izrade ove odredbe korišćeno je rešenje koje je sadržano u zakonodavstvu Švajcarske.

Predloženim zakonom uvodi se i mogućnost da ovlašćeni korisnik registrovane oznake geografskog porekla koji ima pravni interes, zatraži odobrenje za izmenu ili dopunu podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda, ukoliko su te izmene odnosno dopune rezultat naučnih i tehničkih dostignuća ili kada je izmena odnosno dopuna posledica primene obaveznih sanitarnih ili fotosanitarnih mera uvedenih posebnim propisima. Uvođenje ove odredbe je prouzrokovano potrebom da se reše problemi do kojih u praksi može da dođe u slučaju kada nakon priznanja imena porekla odnosno geografske oznake dođe do određenih promena u pogledu specifičnih karakteristika proizvoda, a koje su posledica bilo naučnih i tehničkih dostignuća ili su posledica obaveze primene obavezujućih sanitarnih ili fitosanitarnih mera uvedenih posebnim propisima. Imajući u vidu da se status ovlašćenog korisnika može steći samo ukoliko proizvođač dostavi dokaz da njegov proizvod ispunjava uslove navedene u specifikaciji odnosno u elaboratu, bez mogućnosti da se u izuzetnim slučajevima izmene podaci sadržani u specifikaciji odnosno elaboratu, proizvođači ne bi mogli da steknu status ovlašćenih korisnika ili da produže već stečeni status ovlašćenih korisnika (npr. u slučaju kada je u elaboratu navedeno da se određena vrsta sira priprema od termički neobrađenog mleka, a posebnim propisima je uvedena obaveza termičke obrade mleka prilikom spravljanja te vrste sira). U ovim slučajevima nadležni organ može da odobri izmenu ili dopunu podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda, samo pod uslovom da se time ne menjaju osnovna fizička, hemijska i organoleptička svojstva proizvoda. Ova odredba je u skladu sa članom 9. Uredbe 510/2006.

U odnosu na važeći Zakon o oznakama geografskog porekla, bitnu novinu predstavlja uvođenje prava na žalbu. Članom 214. Zakona o opštem upravnom postupku propisano je da se protiv prvostepenog rešenja republičkog ministarstva ili drugog samostalnog republičkog organa uprave, odnosno upravne organizacije može izjaviti žalba samo kad je to zakonom predviđeno. Imajući u vidu da važećim Zakonom o oznakama geografskog porekla nije propisana mogućnost izjavljivanja žalbe protiv upravnih akata Zavoda donetih u prvom stepenu, to se protiv svih upravnih akata Zavoda mogao pokrenuti i voditi samo upravni spor pred sudom.

Uvođenje prava na žalbu i žalbenog postupka je u skladu sa načelom dvostepenosti u odlučivanju, kao jednim od osnovnih načela upravnog postupka. Na taj način ostvaruje se efikasnija upravna kontrola nad zakonitošću odluka Zavoda za intelektualnu svojinu koja nije adekvatno ostvarena u upravnom sporu. Dosadašnja praksa je pokazala da se sud koji sudi u upravnom sporu uglavnom koristi ograničenom jurisdikcijom, odnosno utvrđivanjem da li je upravni akt nezakonit zbog procesnih nedostataka, i predmet vraća donosiocu upravnog akta koji donosi novi upravni akt, a retko punom jurisdikcijom kad presudom u potpunosti zamenjuje upravni akt. Zbog svega navedenog, pokazalo se da upravni spor, bez mogućnosti prethodnog rešavanja po žalbi stranke, ne predstavlja adekvatno sredstvo za brzu i potpunu zaštitu pravnih interesa stranaka. S obzirom na napred navedne razloge, predloženi zakon o oznakama geografskog porekla predviđa da se protiv odluka nadležnog organa može izjaviti žalba, a za odlučivanje o žalbi propisuje se nadležnost Vlade.

Predloženim zakonom su u potpunosti implementirane odgovarajuće odredbe TRIPS-a, a posebno one koje se odnose na mere za sprovođenje zaštite oznaka geografskog porekla koje su regulisane u odeljcima: "Građanskopravna zaštita" i "Kaznene odredbe" Predloga zakona. U okviru ovih mera uređen je postupak za izricanje privremene mere i mere obezbeđenja dokaza, kao i mogućnost polaganja sredstava obezbeđenja.

U izradi predloženih rešenja, pored navedenih međunarodnih konvencija korišćena su i rešenja iz zakona Švajcarske, Francuske, Češke, Mađarske, Bugarske, Slovenije i Hrvatske.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I OSNOVNIH PRAVNIH REŠENJA

Član. 1.

U članu 1. definisan je pojam oznake geografskog porekla koji obuhvata ime porekla i geografsku oznaku. Ova odredba je u celosti preuzeta iz važećeg zakona o oznakama geografskog porekla iz 2006. godine (u daljem tekstu: „Zakon iz 2006. godine“).

Zakonom o rakiji i drugim alkoholnim pićima („Sl. glasnik RS“, br. 41/09) i Zakonom o vinu („Sl. glasnik RS“, br. 41/09), uređena je zaštita oznaka geografskog porekla za vina i rakije i druga alkoholna pića. Saglasno ovim propisima, zaštita oznaka geografskog porekla je u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Imajući u vidu stavom 2. ovog člana uređeno je da se odredbe ovog zakona ne primenjuju na vino i rakiju u delu u kome je sticanje, pravna zaštita i ostvarivanje prava korišćenja oznake geografskog porekla uređeno posebnim propisima. Budući da Predlogom zakona o vinu i Zakonom o rakiji i drugim alkoholnim pićima nije uređen postupak međunarodnog registrovanja oznaka geografskog porekla za vino i rakiju, to se odredbe Zakona o oznakama geografskog porekla kojima je uređen postupak međunarodnog registrovanja oznaka geografskog porekla primenjuju i kada je reč o vinu i rakiji i drugim alkoholnim pićima. Shodno tome, postupak međunarodnog registrovanja oznaka geografskog porekla za vino i rakiju i druga alkoholna pića vodi se pred Zavodom za intelektualnu svojinu na osnovu odredaba ovog zakona.

Član 2.

U ovom članu navedene su vrste proizvoda za čije obeležavanje služe oznake geografskog porekla. Oznakama geografskog porekla obeležavaju se prirodni, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi, industrijski proizvodi, proizvodi domaće radinosti, kao i usluge. I ova odredba je u celosti preuzeta iz važećeg Zakona iz 2006. godine.

Član 3.

Ime porekla definisano je u skladu sa čl. 2. Lisabonskog aranžmana o zaštiti oznaka porekla i njihovom međunarodnom registrovanju. Ova definicija odgovara i definiciji sadržanoj u Uredbi 510/06. Imenom porekla se označava proizvod čiji su i kvalitet i posebna svojstva isključivo ili bitno uslovljeni geografskom sredinom, koja obuhvata prirodne i ljudske faktore i čija se proizvodnja, prerada i priprema u celini odvijaju na određenom ograničenom području. Uslovi proizvodnje, prerade i pripreme proizvoda su u slučaju imena porekla postavljeni kumulativno. Bitno obeležje imena porekla je da se uvek radi o geografskom nazivu zemlje, regiona ili lokaliteta.

Član 4.

Geografska oznaka je definisana u skladu sa članom 22. TRIPS-a. Geografska oznaka se definiše kao oznaka kojom se obeležava proizvod koji ima

određene specifičnosti, alternativno zahtevane (kvalitet, reputacija ili druge karakteristike), koje se suštinski mogu pripisati njegovom geografskom poreklu. Za razliku od imena porekla koje se uvek sastoji isključivo od geografskog naziva, geografska oznaka, prema TRIPS-u može da bude i oznaka koja nije geografski naziv, ali koja upućuje na određenu zemlju, region ili lokalitet (npr. APATINSKO JELEN PIVO). U odnosu na važeći Zakon o oznakama geografskog porekla, precizirano je da je za priznanje geografske oznake dovoljno da bude ispunjen bar jedan od uslova i to: proizvodnja ili prerada ili priprema. Na taj način načinjena je jasna razlika u odnosu na ime porekla kod koga uslov proizvodnje, prerade i pripreme moraju da budu kumulativno ispunjeni i izvršeno je usklađivanje sa Uredbom 510/06.

Čl. 5-6.

Članom 5. propisana je zaštita tzv. tradicionalnih i istorijskih naziva, ako su ispunjeni uslovi iz čl. 3. i 4. zakona. Tradicionalni naziv je onaj koji je dugom upotrebom u prometu postao opštepoznat kao tradicionalni naziv proizvoda koji potiče sa tog područja (npr. BERMET). Pod istorijskim nazivom podrazumeva se istorijski naziv određenog geografskog područja.

Član 6. propisuje uslove za zaštitu homonimnih naziva i omogućava postojanje identičnih ili sličnih naziva za obeležavanje proizvoda na tržištu, pod uslovom da to ne izaziva zabunu javnosti o tačnom geografskom poreklu proizvoda. Oba člana su usklađena sa propisima Evropske unije i TRIPS sporazumom.

Član 7.

U odnosu na važeći zakon, ovo je nova odredba koja uređuje mogućnost da se proizvod zaštiti imenom porekla i kada sirovine za proizvodnju tog proizvoda potiču sa područja šireg ili različitog od područja prerade.

Ova odredba je preuzeta iz Uredbe EU br. 510/06 (čl. 2. st. 3). Potreba uvođenja ove odredbe proizilazi iz činjenice da u slučaju nekih proizvoda za koje postoji interes da budu zaštićeni imenom porekla, sirovine koje služe za proizvodnju tih proizvoda potiču sa područja koje je šire ili različitog od područja prerade.

Imajući u vidu da se ovom odredbom propisuje izuzetak od pravila prema kome se u slučaju prijave za priznanje imena porekla i proizvodnja, i prerada i priprema u celini odvijaju na određenom ograničenom području, nacrtom zakona su taksativno navedeni uslovi pod kojima se proizvodi izuzetno mogu zaštititi imenom porekla i kada sirovine za proizvodnju tog proizvoda potiču sa područja šireg ili različitog od područja prerade. Ovo će biti moguće samo ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi: da oznaka ima dokazano tradicionalno obeležje, izuzetnu reputaciju i dobro je poznata; da je područje proizvodnje sirovina ograničeno; da postoje posebni uslovi za proizvodnju sirovina i da postoji sistem inspeksijske kontrole ispunjenosti posebnih uslova. Primena ove odredbe nužno podrazumeva organizovan sistem inspeksijske kontrole ispunjenosti posebnih uslova proizvodnje sirovina čime se onemogućava korišćenje sirovina koje potiču iz regiona čiji prirodni uslovi nisu odgovarajući uslovima na datom području, ili genetski modifikovanih sirovina.

Iako se Uredba 510/06 odnosi samo na poljoprivredne i prehrambene proizvode, predložena odredba će se primenjivati u odnosu na sve proizvode koji se štite oznakom geografskog porekla, jer problem nedostatka sirovina nije ograničen samo na poljoprivredne i prehrambene proizvode, već i na druge proizvode.

Saglasno Uredbi 510/06, precizirano je da se u slučaju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, sirovinama smatraju samo žive životinje, meso i mleko.

S obzirom na specifičnost poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, uslove, način i postupak inspekcijske kontrole sirovina za proizvodnju ovih proizvoda propisuje ministar nadležan za poslove poljoprivrede.

Član 8.

U stavu 1. ovog člana taksativno su navedeni nazivi koji ne mogu da se zaštite oznakom geografskog porekla. Razlozi za odbijanje zaštite su usklađeni sa zahtevima TRIPS sporazuma, propisima Evropske unije, Madridskim sporazumom i Lisabonskim aranžmanom. Novinu u odnosu na važeći zakon predstavlja odredba stava 1. tačka 4. prema kojoj se oznakom geografskog porekla ne može zaštititi naziv koji je istovetan ili sličan ranije registrovanom žigu, ukoliko s obzirom na reputaciju, poznatost i dužinu upotrebe tog žiga postoji mogućnost nastanka zabune kod potrošača u pogledu proizvođačkog porekla proizvoda. Na taj način obezbeđuje se zaštita prava nosilaca žigova na način koji je usaglašen sa odredbama čl. 16(1) i čl. 24(5) TRIPS-a i sa članom 3. stav 4. Uredbe 510/06. Navedeno zakonsko rešenje je sadržano i u zakonima Švajcarske, Češke, Mađarske i Slovenije.

Član 9.

Zaštita oznaka geografskog porekla, ostvaruje se u upravnom postupku koji vodi Zavod za intelektualnu svojinu, kao posebna organizacija u čijoj nadležnosti je vođenje upravnog postupka za priznanje i zaštitu prava intelektualne svojine, saglasno članu 40. Zakona o ministarstvima („Sl. glasnik RS“, br. 65/2008).

Protiv rešenja organa nadležnog za poslove intelektualne svojine može se izjaviti žalba. Isto tako, u određenim slučajevima propisana je mogućnost izjavljivanja žalbe na zaključak organa nadležnog za poslove intelektualne svojine. Žalba na zaključak je propisana u svim onim slučajevima u kojima se zaključkom okončava postupak (zaključak o obustavi postupka, zaključak o odbacivanju zahteva). Za odlučivanje o žalbi propisuje se nadležnost Vlade. Mogućnost podnošenja žalbe na rešenja, odnosno zaključke organa nadležnog za poslove intelektualne svojine, kao i nadležnost za odlučivanje po žalbi propisana je u odgovarajućim članovima ovog zakona (čl. 24, 26, 28, 29, 30, 38, 40, 42, 44, 45, 49, 50, 52, 54, 55, 61, 63, 65, 67 i 70).

Predloženim odredbama ostvaruje se dvostepenost u odlučivanju, kao jedno od osnovnih načela upravnog postupka kojim se obezbeđuje efikasnija upravna kontrola nad zakonitošću rešenja koja donosi Zavod za intelektualnu svojinu u prvom stepenu, a koja nije mogla biti ostvarena na adekvatan način u upravnom sporu.

Član 10.

Kao i za sticanje i održavanje drugih prava industrijske svojine, za registrovanje oznake geografskog porekla, za priznanje statusa ovlašćenog korisnika, kao i za obnavljanje ovog statusa plaćaju se administrativne takse i naknade troškova postupka.

Član 11.

Odredbama ovog člana propisuje se da Zavod za intelektualnu svojinu vodi Registar prijave imena porekla, Registar prijave geografskih oznaka, Registar prijave za priznanje statusa ovlašćenih korisnika imena porekla, Registar prijave za priznanje statusa ovlašćenih korisnika geografskih oznaka, Registar imena porekla, Registar geografskih oznaka, Registar ovlašćenih korisnika imena porekla i Registar ovlašćenih korisnika geografskih oznaka. Ovim članom propisana je i sadržina navedenih registara.

Član 12 – 13.

Ovim odredbama, kao i za druga prava industrijske svojine, ustanovljava se obaveza stavljanja na uvid zainteresovanim licima podataka iz registara i dokumentacije o oznakama geografskog porekla. Imajući u vidu da se geografske oznake i imena porekla smatraju kolektivnim pravima, te da ih mogu koristiti svi proizvođači ili prerađivači sa određenog geografskog područja pod uslovom da ispunjavaju propisane uslove, to je neophodno da podaci o kvalitetu, posebnim svojstvima, načinu i postupku proizvodnje proizvoda koji se obeležavaju imenom porekla odnosno geografskom oznakom budu javni i dostupni svim zainteresovanim licima.

Član 14.

Ovim članom je uređen postupak međunarodnog registrovanja imena porekla i geografske oznake. Trenutno je na međunarodnom nivou uređen samo sistem međunarodnog registrovanja imena porekla, dok mehanizam međunarodnog registrovanja geografskih oznaka još uvek nije ustanovljen. Lisabonski aranžman propisuje da se međunarodno registrovanje imena porekla sprovedi tako što se međunarodna prijava podnosi preko nadležnog organa - Zavoda za intelektualnu svojinu.

Stavom 2. ovog člana predviđena je mogućnost da ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode podnese zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EU 510/06. Ova odredba je u skladu sa članom 5(9) Uredbe EU 510/2006 kojom je propisano da se oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji potiču sa geografskog područja zemlje koja nije članica Evropske unije mogu registrovati na nivou Evropske unije preko nadležnog državnog organa nacionalne države ukoliko su registrovane u zemlji porekla. Zahtev za međunarodno registrovanje oznake geografskog porekla kao i zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice podnose se preko organa nadležnog za poslove intelektualne svojine.

Član 15.

Za zastupanje stranih lica u postupku pred Zavodom, kao i u pogledu drugih prava industrijske svojine ovlašćeni su isključivo profesionalni zastupnici - advokati i lica upisana u registar zastupnika Zavoda.

Čl. 16-17.

Ovim odredbama uređuje se kontrola kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

U stavu 1. precizirano je da se kontrolom kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda u smislu ovog zakona, smatra kontrola usklađenosti kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda, sa podacima sadržanim u specifikaciji odnosno elaboratu. Ovo preciziranje je izvršeno kako bi se jasno razgraničila kontrola koja se obavlja u smislu ovog zakona, od kontrole zdravstvene, odnosno sanitarne ispravnosti proizvoda koja se vrši u postupku redovnog inspeksijskog nadzora i koja je uređena drugim posebnim propisima.

U stavu 2. definisano je opšte pravilo da ovu kontrolu vrši sertifikaciono telo koje je akreditovano od strane nadležnog akreditacionog tela u skladu sa odgovarajućim standardima i propisima o akreditaciji, dok je stavom 3. ovog člana propisano da kontrolu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda vrše sertifikaciona tela koja su ovlašćena od strane ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i koja su akreditovana od strane nadležnog akreditacionog tela u skladu sa odgovarajućim standardima i propisima o akreditaciji. Smisao ove odredbe je da se obezbedi adekvatan sistem kontrole koji, s obzirom na specifičnost ove vrste

proizvoda obezbeđuje odgovarajuću tehničku osposobljenost organizacije koja vrši kontrolu i specijalizovane kadrove.

U stavu 4. propisano je da ministar nadležan za poslove poljoprivrede bliže propisuje uslove, način i postupak kontrole kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda. Ova odredba je nužna iz razloga što saglasno Uredbi EU 510/06, organizacije ovlašćene za kontrolu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda moraju da ispunjavaju posebne uslove i tehničke standarde, pa tako ova odredba predstavlja pravni osnov za donošenje podzakonskog akta kojim ovi uslovi treba da budu bliže određeni.

Odredbom stava 5. uređeno je pitanje kontrole kvaliteta i posebnih svojstava domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji se obeležavaju oznakom geografskog porekla a koje su registrovane na nivou Evropske zajednice. Ova odredba je neophodna iz razloga što je saglasno članu 11(2) Uredbe EU 510/06, zaštita domaćih oznaka geografskog porekla na nivou Evropske zajednice uslovljena postojanjem pravno uređenog sistema kontrole kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

Odredbe kojima se uređuje sistem kontrole kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda sadržane su i u zakonodavstvima zemalja Evropske unije s tim što je uređen na način koji je u skladu da specifičnostima i zahtevima svakog nacionalnog zakonodavstva.

Članom 23. uređuje se šta se smatra dokazom o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

Član 18.

Ova odredba je u celosti preuzeta iz važećeg zakona.

Postupak za registrovanje imena porekla ili geografske oznake pokreće se prijavom imena porekla ili prijavom geografske oznake. Pored fizičkih i pravnih lica, prijavu mogu da podnesu i privredne komore, udruženja potrošača i organi vlasti sa određenog područja, čime se obezbeđuje uticaj šire javnosti na očuvanje tradicionalnog načina proizvodnje proizvoda iz određenog regiona koja ispunjava uslove da bude obeležena oznakom geografskog porekla. Ovim se takođe obezbeđuje da ustanovljenje oznake porekla ne zavisi samo od znanja i dobre volje proizvođača konkretnih proizvoda.

Podnosilac prijave može da bude i strano fizičko ili pravno lice, odnosno strano udruženje, pod uslovom da je ime porekla, odnosno geografska oznaka priznata u zemlji porekla, kada to proizilazi iz međunarodnih ugovora.

Član 19.

Ovim članom su određeni bitni delovi prijave geografske oznake ili imena porekla. Ova odredba je preuzeta iz važećeg zakona.

Član 20.

Ovim članom propisana je sadržina zahteva za registrovanje oznake geografskog porekla proizvoda. Ova odredba je u celosti preuzeta iz važećeg zakona.

Član 21.

Na osnovu praktičnog iskustva i uporedno pravne analize, ovim članom je precizno definisano šta treba da sadrži opis geografskog područja. U odnosu na važeći Zakon iz 2006. godine stavom 2. je jasno propisano kako se određuje granica geografskog područja. U tom smislu potrebno je precizno navesti naselja i prirodne geografske objekte, kao što su npr. planine, planinski venci, reke, visoravni, čime se

omogućava da se dato područje razgraniči od drugih područja. Ovo preciziranje je važno iz razloga što se geografsko područje u smislu ovog zakona ne mora nužno podudarati sa administrativnim područjem, odnosno administrativnim granicama.

Član 22-23.

Članom 22. definisani su podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda koje treba da sadrži prijava za priznanje geografske oznake, a članom 23. podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda u slučaju prijave imena porekla. Podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda kada je reč o prijavi geografske oznake podnose se u vidu specifikacije, a podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda kada je reč o prijavi imena porekla podnose se u vidu elaborata.

Članom 22. propisana je sadržina specifikacije. U specifikaciji se nabrajaju svi relevantni podaci o specifičnim karakteristikama proizvoda. Ukoliko se specifične karakteristike proizvoda odnose na kvalitet ili na posebna svojstva proizvoda, sastavni deo specifikacije je i dokaz o izvršenoj kontroli kvaliteta, odnosno posebnih svojstava proizvoda. Ukoliko se međutim specifične karakteristike proizvoda odnose na njegovu reputaciju, tada se ne vrši kontrola kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda niti se u tom smislu dostavlja bilo kakav dokaz.

Članom 23. propisana je sadržina elaborata. Elaborat mora da sadrži detaljan i jasan opis svih elemenata iz kojih proizilazi da su kvalitet i posebna svojstva proizvoda ili usluga za koje se traži zaštita oznakom geografskog prekla u vesi sa geografskim područjem sa koga potiču. U elaboratu se detaljno navodi i opisuje način i postupka proizvodnje, posebna svojstva i kvalitet proizvoda, daju se detaljni podaci kojima se dokazuje uzročno posledična veza između kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda i opisanog geografskog područja i podaci kojima se dokazuje da proizvod potiče sa opisanog geografskog područja, kao i drugi propisani podaci. U odnosu na rešenje iz Zakona iz 2006. godine, u skladu sa konceptom imena porekla, izričito je navedeno da podaci o posebnim svojstvima i kvalitetu proizvoda uključuju i podatke o sirovinama. Ovo preciziranje je neophodno iz razloga što je u slučaju imena porekla, uslov da i sirovine budu sa datog geografskog područja. Sastavni deo elaborata je i dokaz o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

Odredbe čl. 22. i 23. su usklađene sa zahtevima iz Uredbe EU 510/2006.

Čl. 24-30.

Navedenim članovima detaljno je regulisan postupak koji sprovodi Zavod za intelektualnu svojinu po prijavama oznaka geografskog porekla. Ove odredbe su u celosti preuzete iz važećeg Zakona o oznakama geografskog porekla.

Na osnovu čl. 25. omogućeno ispitivanje prijave po hitnom postupku u slučaju postupka pokrenutog pred sudom, carinom ili organom inspekcijiskog nadzora, kao i u slučaju podnetog zahteva za međunarodno registrovanje. Hitnost postupaka koji se pokreću u cilju sprečavanja označavanja robe lažnim oznakama porekla nalaže da se određene prijave oznaka geografskog porekla, kao i prijave drugih prava industrijske svojine ispituju preko reda.

Članom 26. uređen je postupak ispitivanja urednosti prijave za priznanje oznake geografskog porekla, a članom 27. postupak ispitivanja materijalno pravnih uslova za priznanje oznake geografskog porekla.

Članom 27. isto kao i u važećem zakonu, propisano je da je u postupku ispitivanja uslova za registrovanje imena porekla, odnosno geografske oznake, organ nadležan za poslove intelektualne svojine je dužan da o ispunjenosti uslova za registrovanje imena porekla, odnosno geografske oznake pribavi mišljenje organa državne uprave nadležnog za oblast u okviru koje su proizvodi, odnosno usluge koji se štite imenom porekla, odnosno geografskom oznakom. Ovakvim rešenjem

obezbeđuje se veća kompetentnost u oceni podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda za čiju zaštitu se predlaže registrovanje oznake geografskog porekla. Na primer, u pogledu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je nadležno za davanje mišljenja o tome da li određena prijava oznake geografskog porekla ispunjava zakonske uslove za registrovanje.

Član 31.

Neograničena dužina trajanja registrovane geografske oznake ili imena porekla proističe iz njihovog karaktera i vezanosti za nepromenljivost geografskog okruženja.

Član 32.

Ovim članom propisani su uslovi za sticanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Čl. 33-47

Ovim članovima detaljno je propisan postupak po prijavi za priznanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Članom 33. propisano je ko može biti podnosilac prijave za priznanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake, a članom 34. propisani su bitni delovi prijave: zahtev za priznanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake; dokaz o obavljanju određene delatnosti na određenom geografskom području; dokaz o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

Članom 35. uređena je sadržina zahteva za priznanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake.

Čl. 36. i 37. propisano je šta se smatra dokazom o obavljanju određene delatnosti, a šta dokazom o izvršenoj kontroli kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda.

Članom 39. propisani su uslovi za prekoredno ispitivanje prijave za priznanje statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake ili prijave za priznanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla. Uslovi za prekoredno ispitivanje prijave usklađeni su sa uslovima koji važe za prekoredno ispitivanje prijave za registrovanje oznaka geografskog porekla iz člana 25 ovog zakona.

Članom 41, isto kao i u važećem zakonu propisano je da je Zavod za intelektualnu svojinu dužan da pribavi mišljenje nadležnog organa Republike Srbije, o ispunjenosti uslova za priznanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake. Ova obaveza nužno proizilazi iz obaveze da se već u postupku po zahtevu za priznanje imena porekla, odnosno geografske oznake pribavi mišljenje nadležnog organa Republike Srbije.

Članom 43, uređeno je pretvaranje prijave za priznanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla u prijavu za priznanje statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake.

Član 48.

Članom 48. uređeno je trajanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake i obnova priznatog statusa. Status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla traje tri godine od dana upisa priznatog statusa u odgovarajući registar organa nadležnog za poslove intelektualne svojine i može se na zahtev ovlašćenog korisnika i uz podnošenje dokaza o ispunjavanju uslova za priznanje statusa ovlašćenog korisnika obnavljati neograničen broj puta, sve dok

traje odgovarajuće ime porekla, odnosno geografska oznaka. Uslovljavanjem obnove statusa ovlašćenog korisnika dostavljanjem dokaza o ispunjavanju uslova za priznanje statusa ovlašćenog korisnika u postupku obnove statusa ovlašćenog korisnika garantuje se održavanje konstantne proizvodnje, kao i konstantnog kvaliteta i posebnih svojstava datog proizvoda.

Čl. 49-51

Ovim odredbama se uređuje postupak po zahtevu za obnovu statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Čl. 52-55.

Ovim odredbama uređuje se postupak za upis promena koje se odnose na ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, odnosno na podnosioca prijave za priznanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla (statusne promene, promene oblika organizovanja, promena imena i adrese).

Član 56.

Ovaj član sadrži klasično ovlašćenje za korisnike geografske oznake porekla da imaju isključivo pravo da koriste određenu geografsku oznaku porekla.

Stavom 3. propisano je da ovlašćeni korisnici imena porekla imaju isključivo pravo da svoj proizvod obeležavaju oznakom „kontrolisano ime porekla“. U odnosu na važeći Zakon iz 2006. godine, novinu predstavlja odredba stava 4. ovog člana, prema kojoj i ovlašćeni korisnici geografske oznake imaju isključivo pravo da svoj proizvod obeležavaju oznakom „kontrolisana geografska oznaka“ ukoliko se tom geografskom oznakom obeležava proizvod čije specifične karakteristike se odnose na kvalitet ili posebna svojstva proizvoda. Označavanjem proizvoda oznakama „kontrolisano ime porekla“ i „kontrolisana geografska oznaka“ ističe se ekskluzivnost proizvoda obeleženih imenom porekla, odnosno geografskom oznakom.

Odredba stava 4. ovog člana predstavlja novinu u odnosu na važeći zakon i njom se obezbeđuje potpuna i efikasna kontrola obeležavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji nose neku od oznaka geografskog porekla. Ova odredba je usklađena sa zahtevima Uredbe 510/06.

Član 57.

Ovaj član propisuje radnje zabranjene licima koja nisu ovlašćeni korisnici oznake geografskog porekla i u suštini predstavlja član 35. Zakona iz 2006. godine. Ovom odredbom se propisuju ovlašćenja ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla da zabrani određene radnje svim licima koja nisu ovlašćeni korisnici te oznake geografskog porekla, što dalje predstavlja pravni osnov za preduzimanje odgovarajućih mera iz domena građansko pravne zaštite. Ovaj član je usklađen sa odredbama TRIPS sporazuma i sa zahtevima iz člana 13. Uredbe EU 510/06. U skladu sa obavezama preuzetim na osnovu člana 33. st. 1. i 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, stavom 2. je propisano da se nedozvoljene radnje iz stava 1. ovog člana odnose i na oznake geografskog porekla koje su registrovane na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EU 510/2006.

Odredba člana 57. stav 1. predstavlja pravni osnov za preduzimanje odgovarajućih mera iz domena građansko pravne zaštite, a odredbom člana 57. st. 2. ovog zakona omogućava se i ovlašćenim korisnicima oznaka geografskog porekla koje su registrovane na nivou EU da podnesu tužbu zbog povrede registrovane oznake geografskog porekla.

U pogledu oznaka geografskog porekla koje su registrovane na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EU 510/2006 a koje predstavljaju uobičajene izraze u opštoj upotrebi za određene proizvode, predviđeno je odloženo

dejstvo odredbe člana 57. stav 1. ovog zakona (član. 84. Prelazne i završne odredbe).

U skladu sa obavezom iz člana 33. stav 4. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, stavom 3. ovog člana, propisano je da lica koja nemaju status ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla ne smeju da koriste žig koji se sastoji ili u sebi sadrži oznaku geografskog porekla koja je registrovana na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EZ 510/2006. I za ovu odredbu predviđeno je odloženo dejstvo u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (član. 84. Prelazne i završne odredbe).

Član 58.

Ova odredba predstavlja doslovno usklađivanje sa TRIPS sporazumom (čl. 24. st. 5. TRIPS-a). Odredba ovog člana člana se ne odnosi i na ime porekla, koje na osnovu Lisabonskog aranžmana uživa prioritet u odnosu na ranije registrovani žig.

Član 59.

Odredba ovog člana je u skladu sa zahtevima TRIPS-a, i propisima Evropske unije. Ovom odredbom precizirano je da oznake geografskog porekla neće uticati ni na koji način na pravo korišćenja ličnog imena. Jedino predviđeno ograničenje je korišćenje imena na takav način da se potrošači dovode u zabludu.

Član 60.

Kao i u Zakonu iz 2006. godine, zbog vezanosti oznake geografskog porekla za određeno geografsko područje, propisano je da registrovana oznaka geografskog porekla nije prenosiva ni jednim pravnim poslom.

Član 61.

Ova odredba predstavlja novinu u odnosu na važeći zakon iz 2006. godine i njom se uređuje mogućnost izmene podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda. Ovom odredbom rešava se problem do koga može da dođe u situaciji kada nakon priznanja imena porekla odnosno geografske oznake dođe do određenih promena u pogledu specifičnih karakteristika proizvoda pri čemu su te promene rezultat ili naučnih i tehničkih dostignuća u proizvodnji ili su posledica primene obavezujućih sanitarnih ili fitosanitarnih mera. Bez uvođenja ove odredbe ne bi bilo moguće priznati, odnosno obnoviti status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla, licu koje proizvodi proizvode čije su specifične karakteristike promenjene iz napred navedenih razloga. U postupku po zahtevu za izmenu podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda shodno se primenjuju odredbe ovog zakona kojima je uređen postupak ispitivanja ispunjenosti uslova za registrovanje oznake geografskog porekla. To znači da je u postupku po tom zahtevu, Zavod za intelektualnu svojinu dužan da pribavi mišljenje nadležnog organa Republike Srbije o ispunjenosti uslova za registrovanje imena porekla, odnosno geografske oznake.

Izmena podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda je moguća samo pod uslovom da se time ne menjaju osnovna fizička, hemijska i organoleptička svojstva proizvoda.

Ova odredba je u skladu sa članom 9. Uredbe 510/2006.

Čl. 62-66

Ovim članovima propisan je postupak oglašavanja ništavim rešenja o registrovanju oznake geografskog porekla i rešenja o priznanju svojstva ovlašćenog korisnika.

U članu 63. precizno je navedeno šta predlog za oglašavanje ništavim rešenja treba da sadrži, kao i koje dokaze je potrebno priložiti uz predlog.

U skladu sa ulogom koja je data nadležnim organima Republike Srbije u postupku donošenja odluke o ispunjenosti uslova za registraciju oznake geografskog porekla, kao i u postupku donošenja odluke o priznavanju statusa korisnika oznake geografskog porekla, u članu 64. st. 4. predviđeno je da isti organ dostavlja mišljenje Zavodu za intelektualnu svojinu u pogledu predloga za oglašavanje ništavim oznake geografskog porekla, odnosno o priznanju statusa ovlašćenog korisnika.

Član 67.

Shodno odredbi člana 16. stav 2. tačka 3. ovog zakona prema kojoj prijavu imena porekla odnosno geografske oznake mogu da podnesu i strana lica pod uslovom da je ime porekla odnosno geografska oznaka priznata u zemlji porekla, ovom odredbom uređen je postupak koji vodi Zavod za intelektualnu svojinu u slučaju kada prestane zaštita imena porekla ili geografske oznake u zemlji porekla.

Član 68.

Ovom odredbom koja je u potpunosti preuzeta iz važećeg zakona, uređuje se prestanak geografske oznake na osnovu sudske odluke. Mogućnost sudske odluke zbog generičnosti geografskog naziva predviđena je samo za geografsku oznaku, a ne i za ime porekla. Lisabonski aranžman izričito propisuje da registrovano ime porekla, sve dok je kao takvo zaštićeno u zemlji svog porekla ne može da postane generičan pojam. Takođe, Madridski sporazum predviđa da regionalne oznake porekla za vino i proizvode od vinove loze ne mogu da postanu generične. Odredbe ovog člana su usklađene sa zahtevima TRIPS-a i proistekle su iz praktičnog iskustva Zavoda.

Čl. 69-70.

Ovim članovima propisan je postupak prestanka i ukidanja statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla.

Član 71.

Tužbeni zahtevi koje tužilac može da iznese u slučaju povrede registrovane oznake geografskog porekla potpuno su usklađeni sa odredbama TRIPS-a. Najznačajniji deo TRIPS-a odnosi se na mere za sprovođenje prava intelektualne svojine (deo III TRIPS-a). Od zemalja koje imaju nameru da pristupe Svetskoj trgovinskoj organizaciji zahteva se da svojim zakonima u potpunosti obezbede zaštitu od povrede prava usklađenu sa delom III TRIPS-a. Kao mere građanskopravne zaštite, predviđene su sledeće: utvrđenje povrede prava; prestanak povrede prava; uništenje ili preinačenje predmeta kojima je izvršena povreda prava; uništenje ili preinačenje alata i opreme uz pomoć kojih su proizvedeni predmeti kojima je izvršena povreda prava, ako je to neophodno za zaštitu prava; naknada imovinske štete i opravdanih troškova postupka; objavljivanje presude o trošku tuženog; davanje podataka o trećim licima koja su učestvovala u povredi prava (čl. 45. do 47. TRIPS-a). Ovi tužbeni zahtevi su neophodni radi efikasne borbe protiv krivotvorenih proizvoda i predstavljaju opšti standard u modernim propisima o intelektualnoj svojini.

Čl. 72-73.

Predloženim članom 72. precizira se šta čini povredu oznake geografskog porekla, a članom 73. propisano je koja lica imaju aktivnu legitimaciju u slučaju povrede oznake geografskog porekla. Aktivnu legitimaciju za tužbu imaju sva lica koja mogu da podnesu prijavu za ustanovljenje geografske oznake ili imena porekla. Ovakvo rešenje omogućava visok stepen zaštite geografske oznake ili imena porekla, jer su uz javnog tužioca i ovlašćene korisnike za podnošenje tužbe aktivno legitimisani i organi vlasti, privredne komore i udruženja potrošača koji su zainteresovani za očuvanje vrednosti geografske oznake ili imena porekla.

Član 74.

Ovim članom propisan je standardni subjektivni i apsolutni rok zastarelosti za podnošenje tužbe.

Čl. 75-79.

Predloženim odredbama propisuju se određena posebna ovlašćenja suda u postupcima po tužbi zbog povrede oznake geografskog porekla. Ove odredbe su u skladu sa delom III TRIPS-a (čl. 50.). Merama koje su propisane ovim odredbama obezbeđuje se efikasna zaštita u slučaju povrede oznake geografskog porekla.

Članom 75. propisano je ovlašćenje suda da u određenim slučajevima odredi privremenu meru oduzimanja ili isključenja iz prometa proizvoda kojima se vrši povreda, sredstava za proizvodnju tih proizvoda, odnosno meru zabrane nastavljanja započetih radnji kojima se vrši ili se mogla izvršiti povreda registrovanog imena porekla, odnosno geografske oznake.

Merom koja je regulisana predloženim članom 76. omogućava se obezbeđenje dokaza za koje postoji mogućnost da budu uništeni ili koje je kasnije nemoguće pribaviti. Ovim članom je precizirano koje se radnje smatraju obezbeđenjem dokaza.

Članom 77. propisan je rok za traženje privremene mere i mere obezbeđenja dokaza. U odnosu na Zakon iz 2006. godine ovaj rok je produžen na 30 dana i tako je usaglašen je sa zahtevima TRIPS-a u kome je propisano da ovaj rok ne sme iznositi manje od 30 dana (čl. 50. st. 6. TRIPS-a).

Članom 78. uređuje se mogućnost polaganja sredstava obezbeđenja radi osiguranja lica protiv koga je neopravdano pokrenut postupak zbog povrede registrovane geografske oznake ili registrovanog imena porekla, ili postupak za izricanje privremene mere. U našim procesnim zakonima ova mogućnost je i ranije bila predviđena, ali se veoma retko primenjivala u praksi. Ovom odredbom izvršeno je usklađivanje sa članom 53. TRIPS-a.

Odredba čl. 79. proističe iz obaveza koje propisuje TRIPS-a. Primena ove odredbe je od izuzetnog značaja u borbi protiv krivotvorene i piratske robe. Ovim članom izvršeno je usklađivanje sa članom 47. TRIPS-a.

Čl. 80-82.

Kao i u Zakonu iz 2006. godine predlaže se da povreda oznake geografskog porekla, kao i neovlašćeno zastupanje budu sankcionisani kao privredni prestupi, odnosno kao prekršaji, ako ove radnje učine fizička lica. Visine kazni za privredni prestup odnosno prekršaj određene su u okvirima propisanim Zakonom o privrednim prestupima i Zakonom o prekršajima.

Čl. 83-87.

Članom 83. st. 1. uređeno je da registri koji su ustanovljeni Zakonom o oznakama geografskog porekla („Službeni list SCG”, broj 20/06), nastavljaju da se vode u skladu sa ovim zakonom. Stavom 2. ovog člana propisano je da Registar zastupnika ustanovljen Zakonom o patentima („Službeni list SCG”, br. 32/04 i 35/04 i „Službeni glasnik RS”, broj 115/06), nastavlja da se vodi u skladu sa zakonom kojim je ustanovljen i ovim zakonom.

Članom 83. st. 3. i 4. uređeno je da se ovaj zakon primenjuje na imena porekla i geografske oznake koje važe na dan stupanja na snagu ovog zakona, kao i na prijave za priznanje oznaka geografskog porekla i prijave za priznanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla i druge postupke u vezi sa registrovanim oznakama geografskog porekla i priznatim statusom ovlašćenog

korisnika oznake geografskog porekla po kojima upravni postupak nije okončan. Retroaktivno dejstvo ovog zakona je propisano iz razloga što odredbe ovog zakona predstavljaju značajnu pogodnost za podnosiocima prijave za priznanje oznaka geografskog porekla, jer obezbeđuju takav nivo zaštite oznaka geografskog porekla koji omogućava plasiranje domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i na tržištu Evropske unije.

Članom 84. propisano je odloženo dejstvo odredbe člana 54. stav 1. ovog zakona, u pogledu oznaka geografskog porekla koje su registrovane na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EU 510/2006 a koje predstavljaju uobičajene izraze u opštoj upotrebi za određene proizvode. Ovo odloženo dejstvo pomenute odredbe je u skladu sa članom 33. st. 5. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Na taj način obezbeđuje se prelazni period u kome lica koja u prometu koriste određene nazive koji su registrovani na nivou Evropske zajednice a koji u Republici Srbiji predstavljaju uobičajene izraze u opštoj upotrebi za određene proizvode, mogu da obave sve neophodne pripreme za uklanjanje određenih oznaka sa svojih proizvoda i za njihovo zamenjivanje novim oznakama. Isto tako, u skladu sa članom 33. stav 4. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju propisano je odloženo dejstvo i odredbe člana 54. stav. 3. ovog zakona.

Članom 85. stav 1. utvrđen je rok za donošenje propisa za izvršenje Zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

Analiza efekata Zakona

Rešenja iz predloženog Zakona o oznakama geografskog porekla rezultat su provere određenih instituta važećeg zakona u praksi, kao i neophodnosti da se u tom smislu učine poboljšanja pojedinih odredbi postojećeg zakona u cilju unapređenja pravnog okvira za zaštitu oznaka geografskog porekla.

1. Problemi koje zakon treba da reši i ciljevi koji će se donošenjem zakona postići

a) Terminološka pitanja

Predloženim zakonom vrši se njegovo terminološko usklađivanje sa Ustavom Republike Srbije i Zakonom o ministarstvima („Sl. glasnik RS”, br. 65/2008) imajući u vidu da je važeći Zakon o oznakama geografskog porekla (“Službeni list SCG” broj 20/06) zakon bivše Državne zajednice Srbija i Crna Gora. Organ pred kojim se vodi postupak pravne zaštite oznaka geografskog porekla prema važećem zakonu je organ uprave Saveta ministara nadležan za poslove intelektualne svojine. Predloženim zakonom organ nadležan za vođenje postupka pravne zaštite oznaka geografskog porekla definisan je kao „organ državne uprave nadležan za poslove intelektualne svojine“ (čl. 9. st. 1. Zakona).

b) Usklađivanje sa pravnim tekovinama Evropske unije i sa odredbama TRIPS-a

Primena Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane zahteva harmonizaciju Zakona o oznakama geografskog porekla sa uputstvima i uredbama Evropske unije koje se odnose na oznake geografskog porekla. Ovo je od suštinskog značaja iz razloga što samo sistem zaštite oznaka geografskog porekla koji je kompatibilan sa sistemom zaštite oznaka geografskog porekla u Evropskoj uniji obezbeđuje konkurentnost domaćih proizvoda i na evropskom i na svetskom tržištu.

Pored toga, imajući u vidu da priznanje oznake geografskog porekla predstavlja preduslov za sticanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla za sva lica koja proizvode na datom području proizvode koji po svom kvalitetu i posebnim svojsvima ispunjavaju propisane uslove, adekvatan i sa evropskim i svetskim standardima usaglašen sistem zaštite oznaka geografskog porekla predstavlja značajan ekonomski i privredni potencijal za razvoj ruralnih područja u našoj zemlji.

Imajući navedeno u vidu, predloženi zakon je u najvećoj meri usklađen sa Uredbom Saveta EU br. 510/2006 od 20. marta 2006. godine o zaštiti geografskih oznaka i oznaka porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode (u daljem tekstu Uredba 510/2006) i sa Uredbom Evropske komisije br. 1898/2006 od 14. decembra 2006. godine kojom se ustanovljavaju detaljna pravila za primenu Uredbe EU br. 510/2006 o zaštiti geografskih oznaka i oznaka porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode (u daljem tekstu: Uredba 1898/06). Odredbe predloženog zakona su harmonizovane sa navedenim propisima Evropske unije u onoj meri u kojoj je to nepohodno kako bi se ustanovio sistem zaštite oznaka geografskog porekla koji je kompatibilan sa sistemom zaštite u Evropskoj uniji. Međutim, budući da još uvek nije uspostavljen dijalog između predstavnika Republike Srbije i Evropske komisije, ocena o potpunoj usklađenosti Nacrta zakona o oznakama geografskog porekla sa *acquies communautaire-om* ne može se dati u ovom trenutku. Imajući u vidu da je usklađivanje proces koji će trajati tokom primene Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, potpuna usklađenost sa propisima Evropske unije će biti postignuta u roku koji je Sporazumom definisan, tj. 5 godina od dana stupanja na snagu Sporazuma. Pored toga, predloženi zakon je u potpunosti usklađen sa odredbama iz potpisanog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Predloženim zakonom se vrši dodatno usklađivanje sa odredbama iz TRIPS-a. Tokom pregovora za pristupanje Svetskoj trgovinskoj organizaciji, ukazano je na nedostatak potpune pravne zaštite u slučaju povrede ranije registrovanog žiga u smislu čl. 16(1) TRIPS-a. U cilju otklanjanja ovog nedostatka iz važećeg zakona, predloženim zakonom se uređuje da se oznakom geografskog porekla ne može zaštititi naziv koji istovetan ili bitno sličan ranije registrovanom žigu, ukoliko s obzirom na reputaciju, poznatost i dužinu upotrebe tog žiga postoji mogućnost nastanka zabune kod potrošača u pogledu proizvođačkog porekla proizvoda (čl. 8. st. 1. tač. 4). U praksi, ova odredba će se primenjivati samo u slučaju kada postoji kolizija između ranije registrovanog čuvenog žiga i prijavljene geografske oznake. Ovo iz razloga što se naziv koji predstavlja ime porekla, saglasno odredbama Zakona o žigovima nikada i ne može zaštititi kao žig. Naime, ime porekla uvek čini geografski naziv i naziv proizvoda (npr. UŽIČKI PRŠUT), pa takav znak nikada ne može biti zaštićen kao žig, jer se žigom ne može zaštititi znak koji isključivo označava vrstu i porekla proizvoda. Sa druge strane, geografsku oznaku može činiti i naziv koji nije geografski naziv (npr. APATINSKO JELEN PIVO, KNJAZ MILOŠ BUKOVIČKA BANJA). Imajući u vidu da sastavni deo oznake geografskog porekla može činiti i znak koji nije geografski naziv, u tom slučaju eventualno može doći do kolizije sa ranije registrovanim žigom.

v) Usklađivanje sa zahtevima iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

Članom 33. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se odnosi na zaštitu oznaka geografskog porekla za proizvode poljoprivrede i ribarstva i prehrambene proizvode, sa izuzetkom vina i alkoholnih pića, propisane su određene obaveze, koje se tiču zaštite oznaka geografskog porekla registrovanih na nivou Evropske zajednice na osnovu Uredbe EZ 510/2006. U tom cilju, ovim zakonom su propisane odredbe kojima se u potpunosti ispunjavaju sledeće obaveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju: obaveza Republike Srbije da na svojoj teritoriji zabrani svaku upotrebu imena zaštićenih u Zajednici za slične proizvode koji ne

zadovoljavaju uslove za korišćenje oznake geografskog porekla; obaveza da u roku od pet godina od dana stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju prestanu da se koriste žigovi koji se sastoje ili u sebi sadrže naziv koji je identičan ili sličan oznaci geografskog porekla koja je registrovana na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EZ 510/2006, a koji se odnosi na slične proizvode koji ne ispunjavaju uslove za korišćenje oznake geografskog porekla; obaveza da se obezbede pravna sredstva koja će garantovati da će svaka upotreba oznaka geografskog porekla zaštićenih na nivou Evropske zajednice a koje predstavljaju uobičajene izraze u opštoj upotrebi za određene proizvode prestati da se koriste u Republici Srbije najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

g) Problem nedostatka sirovina – poreklo sirovine (član 7.)

Imajući u vidu da je u Srbiji sve više regiona u kojima se gube pojedine autohtone rase životinja čije meso, mleko, koža, vuna i sl. predstavlja sirovinu za proizvodnju određenih proizvoda, postoji realna opasnost da u dogledno vreme striktnom primenom definicije imena porekla, više ne bi bilo moguće nazive tih geografskih lokaliteta zaštititi imenom porekla, iako se proizvodnja tih proizvoda obavlja na ustaljeni tradicionalni način, a sam proizvod poseduje posebna svojstva i kvalitet koji je isključivo ili bitno uslovljen geografskom sredinom. Ovom odredbom definiše se poreklo sirovine čime se izuzetno omogućava da se proizvod zaštiti imenom porekla i kada sirovine za proizvodnju tog proizvoda potiču sa područja šireg ili različitog od područja prerade. Na taj način rešava se problem nedostatka sirovina za proizvodnju pojedinih proizvoda za koje postoji interes da budu zaštićeni imenom porekla iako sirovine koje služe za proizvodnju tih proizvoda potiču sa područja koje je šire ili različito od područja prerade. Imajući u vidu da se ovom odredbom propisuje izuzetak od pravila prema kome se ime porekla može zaštititi samo za one proizvode čija se proizvodnja, prerada i priprema u celini odvijaju na određenom ograničenom području, nacrtom zakona su taksativno navedeni uslovi koji kumulativno moraju biti ispunjeni da bi se proizvod izuzetno mogao zaštititi imenom porekla i kada sirovine za proizvodnju tog proizvoda potiču sa područja šireg ili različitog od područja prerade: da oznaka ima dokazano tradicionalno obeležje, izuzetnu reputaciju i dobro je poznata; da je područje proizvodnje sirovina ograničeno; da postoje posebni uslovi za proizvodnju sirovina i da postoji sistem inspekcijske kontrole ispunjenosti posebnih uslova. Primena ove odredbe podrazumeva organizovan sistem inspekcijske kontrole ispunjenosti posebnih uslova proizvodnje sirovina, jer se na taj način onemogućava korišćenje sirovina koje potiču iz regiona čiji prirodni uslovi nisu odgovarajući uslovima na datom području, ili genetski modifikovanih sirovina.

Saglasno Uredbi Evropske komisije br. 1898/06, precizirano je da se u slučaju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, sirovinama smatraju samo žive životinje, meso i mleko. Uslove, način i postupak inspekcijske kontrole sirovina za proizvodnju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, propisuje ministar nadležan za poslove poljoprivrede.

Ova odredba je u potpunosti usklađena sa odredbom čl. 2. st. 3. Uredbe EU br. 510/06.

d) Registrovanje oznaka geografskog porekla na nivou Evropske unije (član 14. stav 2.)

Članom 5(9) Uredbe EU 510/06 propisano je da se oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji potiču sa geografskog područja zemlje koja nije članica Evropske unije mogu registrovati na nivou Evropske unije preko nadležnog državnog organa nacionalne države ukoliko su registrovane u zemlji porekla. Pored toga, članom 33. stav 1. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju propisana je mogućnost da se oznake geografskog porekla iz Srbije

registruju u Zajednici pod uslovima iz Uredbe EZ 510/06. Imajući u vidu da važeći zakon ne sadrži odredbu koja ostavlja mogućnost za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske unije, to je ovim zakonom izričito propisano da ovlašćeni korisnik oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode, preko organa nadležnog za poslove intelektualne svojine može da podnese zahtev za registrovanje oznake geografskog porekla na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EU 510/06.

đ) Kontrola kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda (član 16.)

Kontrola koja se vrši u postupku za priznanje oznake geografskog porekla je kontrola usklađenosti kvaliteta i posebnih svojstava, odnosno specifičnih karakteristika proizvoda sa podacima sadržanim u specifikaciji odnosno elaboratu. Sa druge strane, kontrola zdravstvene odnosno sanitarne ispravnosti proizvoda obavlja se u postupku redovnog inspekcijiskog nadzora i regulisana je drugim posebnim propisima.

Važeći zakon sadrži odredbu prema kojoj sastavni deo elaborata o posebnim karakteristikama proizvoda predstavlja između ostalog i dokaz o izvršenoj kontroli kvaliteta. Međutim iz ove odredbe važećeg zakona ne proizilazi jasno o kojoj vrsti kontrole se radi, što ostavlja mogućnost da ovu vrstu kontrole obavljaju i organizacije koje za to nisu ovlašćene. Pored toga, u pogledu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda članom 10. i članom 11. Uredbe EU 510/06 jasno je definisana obaveza ustanovljenja sistema kontrole usaglašenosti kvaliteta i posebnih svojstava odnosno specifičnih karakteristika proizvoda sa elaboratom, odnosno specifikacijom. Saglasno ovoj uredbi, neophodno je odrediti nadležni državni organ koji je odgovoran za tu vrstu kontrole, kao i sertifikaciona tela koja vrše kontrolu.

U cilju rešenja ovog problema, predloženim zakonom se uvodi odredba kojom se uređuje sistem kontrole kvaliteta i posebnih svojstava, odnosno specifičnih karakteristika proizvoda.

Predloženim zakonom u članu 16. jasno je definisano da se kontrolom kvaliteta i posebnih svojstava odnosno specifičnih karakteristika proizvoda smatra kontrola usklađenosti kvaliteta i posebnih svojstava, odnosno specifičnih karakteristika proizvoda sa podacima sadržanim u specifikaciji odnosno elaboratu. Opšte pravilo je da ovu kontrolu vrši sertifikaciono telo koje je akreditovano od strane nadležnog akreditacionog tela. Imajući u vidu da u pogledu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, Uredba EU 510/06 u članu 11. st. 3. propisuje posebne uslove koje treba da ispunjava sertifikaciono telo koje je ovlašćeno da vrši kontrolu ovih proizvoda, uneta je odredba kojom se posebno uređuje kontrola kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, tako da ovu kontrolu vrše sertifikaciona tela koja su ovlašćena od strane ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i koja su akreditovana od strane nadležnog akreditacionog tela (stav 3.). Imajući u vidu specifičnosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, članom 16. stav 4. propisuje se da ministar nadležan za poslove poljoprivrede bliže propisuje uslove, način i postupak kontrole kvaliteta i posebnih svojstava poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Ovom odredbom vrši se neophodno usaglašavanje sa rešenjima sadržnim u Uredbi 510/06. Pored toga, na taj način se obezbeđuje sistem kontrole koji s obzirom na specifičnost ove vrste proizvoda obezbeđuje kako tehničku osposobljenost organizacije koja vrši kontrolu, tako i visoko stručno osposobljene kadrove. Prilikom izrade ove odredbe korišćeno je rešenje koje je sadržano u zakonodavstvu Švajcarske.

e) Izmena podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda (član 61.)

Predloženim zakonom uvodi se i mogućnost da ovlašćeni korisnik registrovane oznake geografskog porekla koji ima pravni interes, zatraži odobrenje

za izmenu ili dopunu podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda, ukoliko su te izmene odnosno dopune rezultat naučnih i tehničkih dostignuća ili kada je izmena odnosno dopuna posledica primene obaveznih sanitarnih ili fotosanitarnih mera uvedenih posebnim propisima. Uvođenje ove odredbe je prouzrokovano potrebom da se reše problemi do kojih može da dođe u praksi u slučaju kada nakon priznanja imena porekla odnosno geografske oznake dođe do određenih promena u pogledu specifičnih karakteristika proizvoda, a koje su posledica bilo naučnih i tehničkih dostignuća u proizvodnji tih proizvoda, ili su posledica primene obavezujućih sanitarnih ili fitosanitarnih mera uvedenih posebnim propisima. Imajući u vidu da je se status ovlašćenog korisnika može steći samo ukoliko proizvođač dostavi dokaz da njegov proizvod ispunjava uslove navedene u specifikaciji odnosno u elaboratu, bez mogućnosti da se u izuzetnim slučajevima izmene podaci sadržani u specifikaciji odnosno elaboratu, proizvođači ne bi mogli da steknu status ovlašćenih korisnika ili da produže već stečeni status ovlašćenih korisnika (npr. u slučaju kada je u elaboratu navedeno da se određena vrsta sira priprema od termički neobrađenog mleka, a posebnim propisima je uvedena obaveza termičke obrade mleka prilikom spravljanja te vrste sira). U ovim slučajevima, nadležni organ može da odobri izmenu ili dopunu podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda, samo pod uslovom da se time ne menjaju osnovna fizička, hemijska i organoleptička svojstva proizvoda.

Ova odredba je u skladu sa članom 9. Uredbe 510/2006.

ž) Trajanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla (član 48. stav 1.)

Članom 48. uređeno je trajanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake i obnova priznatog statusa. Status ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla traje tri godine od dana upisa priznatog statusa u odgovarajući registar organa nadležnog za poslove intelektualne svojine i može se na zahtev ovlašćenog korisnika i uz podnošenje dokaza o ispunjavanju uslova za priznanje statusa ovlašćenog korisnika obnavljati neograničen broj puta, sve dok traje odgovarajuće ime porekla, odnosno geografska oznaka. Uslovljavanjem obnove statusa ovlašćenog korisnika dostavljanjem dokaza o ispunjavanju uslova za priznanje statusa ovlašćenog korisnika u postupku obnove statusa ovlašćenog korisnika garantuje se održavanje konstantne proizvodnje, kao i konstantnog kvaliteta i posebnih svojstava datog proizvoda. Pored toga, garanciju da se određeni proizvod zaista proizvodi i da poseduje odgovarajući kvalitet i posebna svojstva predstavlja i odredba člana 70. zakona kojom je propisano da se rešenje o priznanju statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla može ukinuti na zahtev zainteresovanog lica, ukoliko se utvrdi da su prestali da postoje uslovi za priznanje statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake, koji su predviđeni ovim zakonom.

z) Uvođenje žalbenog postupka

Problem koji predložena odredba treba da reši odnosi se na nepostojanje drugostepenog organa koji bi rešavao o žalbama na odluke Zavoda za intelektualnu svojinu. Odluke Zavoda za intelektualnu svojinu su prema važećem zakonu konačne, a stranke svoja prava mogu da ostvare vođenjem upravnog spora pred Vrhovnim sudom.

Predložene odredbe imaju za cilj da se kroz uvođenje žalbenog postupka u potpunosti ostvari dvostепенost kao osnovni princip upravnog postupka čime će se postići efikasnija upravna kontrola nad zakonitošću odluka Zavoda za intelektualnu svojinu koja nije adekvatno ostvarena u upravnom sporu. Zakonom je uređeno da protiv rešenja organa nadležnog za poslove intelektualne svojine može se izjaviti žalba. Isto tako, u određenim slučajevima propisana je mogućnost izjavljivanja žalbe na zaključak organa nadležnog za poslove intelektualne svojine. Žalba na zaključak

je propisana u svim onim slučajevima u kojima se zaključkom okončava postupak (zaključak o obustavi postupka, zaključak o odbacivanju zahteva). Za odlučivanje o žalbi propisuje se nadležnost Vlade. Mogućnost podnošenja žalbe na rešenja, odnosno zaključke organa nadležnog za poslove intelektualne svojine, kao i nadležnost za odlučivanje po žalbi propisana je u odgovarajućim članovima ovog zakona (čl. 24, 26, 28, 29, 30, 38, 40, 42, 44, 45, 49, 50, 52, 54, 55, 61, 63, 65, 67 i 70). Predložena rešenja će imati direktnog uticaja kako na stranke u postupku kojima će biti omogućeno efikasnije odlučivanje uz, tako i na Vrhovni sud koji će uvođenjem žalbenog postupka biti rasterećen.

2. Mogućnosti za rešenje problema

Razmatrajući mogućnosti za rešenje napred navedenih problema, predlagač je zaključio da je neophodno doneti novi Zakon o pravnoj zaštiti oznaka geografskog porekla i to iz sledećih razloga:

a) Budući da je važeći Zakon o oznakama geografskog porekla zakon bivše Državne zajednice Srbija i Crna Gora, organ u čijoj nadležnosti je vođenje upravnog postupka za priznanje i zaštitu oznaka geografskog porekla definisan je kao organ uprave Saveta ministara nadležan za poslove intelektualne svojine. Saglasno članu 40. Zakona o ministarstvima („Sl. glasnik RS“, br. 65/2008), Zavod za intelektualnu svojinu je posebna organizacija u čijoj nadležnosti je vođenje upravnog postupka za priznanje i zaštitu industrijskog dizajna. Imajući navedeno u vidu neophodno je izvršiti terminološko usklađivanje sa Ustavom Republike Srbije i Zakonom o ministarstvima, što je moguće učiniti samo donošenjem novog zakona.

b) Zakonsko regulisanje postupka registrovanja oznaka geografskog porekla na nivou Evropske unije je neophodno, iz razloga što se na taj način vrši neophodno usklađivanje sa Uredbom EU 510/06 koja ovu mogućnost propisuje u odnosu na oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji potiču sa geografskog područja zemlje koja nije članica Evropske unije, pod uslovom da su registrovane u zemlji porekla.

v) Zakonsko uređivanje sistema kontrole kvaliteta i posebnih svojstava, odnosno specifičnih karakteristika proizvoda je neophodno iz razloga što se radi o posebnoj vrsti kontrole koja nije uređena nijednim posebnim zakonom. Pored toga, imajući u vidu obavezu uređivanja sistema kontrole poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koju predviđa Uredba EU 510/06, ova odredba predstavlja pravni osnov za donošenje odgovarajućeg podzakonskog akta kojim treba da budu bliže propisani uslovi, način i postupak kontrole poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

g) Prema važećem Zakonu o oznakama geografskog porekla, sve odluke Zavoda za intelektualnu svojinu su konačne i protiv njih se može pokrenuti upravni spor. Imajući u vidu da se u praksi pokazalo da interesi stranaka nisu ostvareni na adekvatan način u upravnom sporu, to je u cilju ostvarivanja efikasnije upravne kontrole nad zakonitošću odluka Zavoda za intelektualnu svojinu neophodno uvođenje dvostepenosti u odlučivanju kao jednog od osnovnih načela upravnog postupka. Članom 214. Zakona o opštem upravnom postupku propisano je da se protiv prvostepenog rešenja republičkog ministarstva ili drugog samostalnog republičkog organa uprave, odnosno upravne organizacije može izjaviti žalba samo kad je to zakonom predviđeno.

d) Rešenje ostalih napred navedenih problema zahteva poboljšanje postojećih instituta i dodatno preciziranje odredaba koje su već sadržane u važećem zakonu, što se može postići samo donošenjem novog Zakona o oznakama geografskog porekla.

3. Zašto je donošenje zakona najbolje za rešavanje problema

a) Terminološka pitanja

Terminološko usklađivanje sa Ustavom Republike Srbije i Zakonom o ministarstvima („Sl. glasnik RS”, br. 65/2008) je moguće samo donošenjem novog zakona imajući u vidu da je važeći Zakon o oznakama geografskog porekla (“Službeni list SCG” broj 20/06) zakon bivše Državne zajednice Srbija i Crna Gora.

b) Uređivanje sistema kontrole kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda

Sistem kontrole kvaliteta i posebnih svojstava proizvoda treba regulisati ovim zakonom, iz razloga što se radi o posebnoj vrsti kontrole koja nije uređena nijednim posebnim zakonom. Imajući u vidu da se radi o kontroli usaglašenosti kvaliteta i posebnih svojstava, odnosno specifičnih karakteristika proizvoda sa podacima iz elaborata i specifikacije čija sadržina je regulisana ovim zakonom, sa materijalno pravnog aspekta, i ovaj sistem kontrole treba da bude uređen Zakonom o oznakama geografskog porekla. Odredba koja uređuje kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava, odnosno specifičnih karakteristika proizvoda predstavlja osnov za donošenje podzakonskog akta kojim će biti bliže uređeni uslovi, način i postupak kontrole.

v) Građansko pravna zaštita u slučaju povrede prava

Najznačajniji deo TRIPS-a odnosi se na mere za sprovođenje prava intelektualne svojine (deo III TRIPS-a). Od zemalja koje imaju nameru da pristupe Svetskoj trgovinskoj organizaciji zahteva se da svojim zakonima u potpunosti obezbede zaštitu od povrede prava usklađenu sa delom III TRIPS-a. Kao mere građanskopravne zaštite, predviđene su sledeće: utvrđenje povrede prava; prestanak povrede prava; uništenje ili preinačenje predmeta kojima je izvršena povreda prava; uništenje ili preinačenje alata i opreme uz pomoć kojih su proizvedeni predmeti kojima je izvršena povreda prava, ako je to neophodno za zaštitu prava; naknada imovinske štete i opravdanih troškova postupka; objavljivanje presude o trošku tuženog; davanje podataka o trećim licima koja su učestvovala u povredi prava (čl. 45. do 47. TRIPS-a). Ovi tužbeni zahtevi su neophodni radi efikasne borbe protiv krivotvorenih proizvoda i predstavljaju opšti standard u modernim propisima o intelektualnoj svojini.

Odredbe kojima je uređena građansko pravna zaštita (čl. 68-76.) potpuno su usklađene sa odredbama TRIPS-a. Predloženim odredbama propisuju se i određena posebna ovlašćenja suda u postupcima po tužbi zbog povrede oznake geografskog porekla. Ove odredbe su u skladu sa delom III TRIPS-a (čl. 50.) i njima se obezbeđuje se efikasna zaštita u slučaju povrede oznake geografskog porekla.

g) Uvođenje prava na žalbu

Članom 214. Zakona o opštem upravnom postupku propisano je da se protiv prvostepenog rešenja republičkog ministarstva ili drugog samostalnog republičkog organa uprave, odnosno upravne organizacije, može izjaviti žalba samo kad je to zakonom predviđeno. Imajući u vidu da je saglasno članu 40. Zakona o ministarstvima, Zavod za intelektualnu svojinu posebna organizacija u čijoj nadležnosti je vođenje upravnog postupka za priznanje i zaštitu prava intelektualne svojine, to je uvođenje žalbenog postupka moguće samo donošenjem novog zakona.

d) Ostala pitanja

Tokom primene važećeg zakona u praksi pokazala se neophodnost da se učine poboljšanja pojedinih odredbi postojećeg zakona u cilju unapređenja pravnog okvira za sticanje i zaštitu oznaka geografskog porekla, a koje je moguće izvršiti samo donošenjem novog zakona. Reč je o odredbama kojima se uređuje poreklo sirovine, odredbi kojom se uvodi mogućnost registrovanja oznaka geografskog porekla na nivou Evropske unije, odredbama kojima se uvodi mogućnost izmene podataka o specifičnim karakteristikama proizvoda odredbi kojom se skraćuje dužina

trajnja statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla; odredbi kojom se licima koja nemaju status ovlašćenih korisnika oznake geografskog porekla zabranjuje da koriste žig koji se sastoji ili u sebi sadrži oznaku geografskog porekla koja je registrovana na nivou Evropske zajednice u skladu sa Uredbom EZ 510/2006.

4. Na koga i kako će uticati predložena rešenja

Oznaka geografskog porekla predstavlja značajno marketinško sredstvo koje svom korisniku garantuje prednost u odnosu na konkurenciju u privrednoj utakmici. Proizvod označen oznakom geografskog porekla (a posebno imenom porekla) potrošači doživljavaju kao proizvod posebnih kvaliteta, koje drugi proizvodi te vrste ne poseduju. Srbija je bogata različitim prirodnim, poljoprivrednim, prehrambenim proizvodima koji se proizvode u nerazvijenim ruralnim područjima. Iako ova područja uživaju značajnu reputaciju u vezi sa određenim proizvodima, naročito prehrambenim i poljoprivrednim, tek adekvatan i sa evropskim standardima usaglašen sistem zaštite tih proizvoda oznakom geografskog porekla koji obezbeđuje njihovu komercijalizaciju, vodi ekonomskom napretku tih područja.

Predloženo rešenje koje se odnosi na mogućnost registrovanja oznake geografskog porekla za poljoprivredne i prehrambene proizvode na nivou Evropske unije obezbeđuje plasman i konkurentnost domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na tržištu Evropske unije, što će predstavljati značajan podsticaj za dalji privredni i ekonomski napredak u oblasti poljoprivredne proizvodnje.

Predložena rešenja koja se odnose na kontrolu kvaliteta i posebnih svojstava odnosno specifičnih karakteristika poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda obezbeđuju visok stepen stručnosti u postupku kontrole koji je u skladu sa uslovima koje Evropska unija propisuje za svoje članice. Na taj način domaći poljoprivredni i prehrambeni proizvodi stiču konkurentnost na evropskom tržištu, što bi moglo značajno da utiče na porast poljoprivredne proizvodnje u Srbiji.

Predloženo rešenje kojim se uređuje poreklo sirovine je od ogromnog značaja za proizvođače poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kao i proizvoda domaće radinosti, jer se time uvodi mogućnost da se proizvod zaštiti imenom porekla i kada sirovine za proizvodnju tog proizvoda potiču sa područja koje je šire ili različito od područja prerade. Imajući u vidu aktuelni problem nedostatka sirovina za proizvodnju pojedinih proizvoda, ova odredba će imati direktnog uticaja pre svega na same proizvođače, a njena primena treba da ima podsticajni efekat na ukupan razvoj ruralnih područja u našoj zemlji.

Predložena rešenja koja se odnose na uvođenje prava na žalbu i žalbenog postupka će imati direktnog uticaja kako na stranke u postupku kojima će biti omogućeno efikasnije odlučivanje, tako i na Vrhovni sud koji će uvođenjem žalbenog postupka biti rasterećen.

5. Troškovi koje će primena novog zakona izazvati za građane i privredu

Primena novog zakona neće izazvati nove troškove za građane i privredu.

6. Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove

Pozitivni efekti donošenja novog Zakona o oznakama geografskog porekla su višestruki i opravdavaju troškove postupka. Imajući u vidu da oznaka geografskog porekla predstavlja značajno marketinško sredstvo koje svom korisniku garantuje prednost u odnosu na konkurenciju u privrednoj utakmici, oznake geografskog porekla značajno doprinose komercijalnoj vrednosti proizvoda i olakšavaju njegov plasman na tržištu. Na taj način, pravna zaštita oznaka geografskog porekla doprinosi tržišnom razvoju proizvoda i omogućava povratak uložene investicije. Istovremeno, sistem zaštite oznaka geografskog porekla koji je usklađen sa standardima koje

Evropska unija propisuje za svoje članice omogućava plasman domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na tržištu Evropske unije i povećava njihovu konkurentnost, što ujedno doprinosi ekspanziji privrednih aktivnosti i povećava izvozni potencijal domaćih proizvoda.

7. Da li akt stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju

Predloženi zakon nema direktnog uticaja na pojavu novih privrednih subjekata. Međutim, imajući u vidu da su rešenja sadržana u predloženom zakonu takva da obezbeđuju jači pravni okvir za zaštitu oznaka geografskog porekla i omogućavaju njihovu zaštitu i na nivou Evropske unije, očekuje se da će predloženi zakon delovati podsticajno na proizvođače i to kako pojedince, tako i udruženja proizvođača i zadruge, da proizvode posebnog kvaliteta i posebnih svojstava štite oznakom geografskog porekla, kao i da obavljaju proizvodnju datog proizvoda na datom geografskom području i tako steknu status ovlašćenog korisnika. Na taj način stimuliše se tržišna konkurencija, što dalje može da ima indirektnog uticaja na pojavu novih privrednih subjekata.

8. Da li su zainteresovane strane imale mogućnost da iznesu primedbe

Zaključkom Odbora za privredu i finansije Vlade Republike Srbije usvojenim na 51. sednici održanoj 21. jula 2009. godine određen je Program javne rasprave o radnoj verziji Nacrta zakona o oznakama geografskog porekla. Javna rasprava je sprovedena u periodu od 22. jula 2009. godine do 28. avgusta 2009. godine. O vremenu održavanja javne rasprave javnost je obaveštena preko sajta Zavoda za intelektualnu svojinu. Sadržina radnog teksta Nacrta zakona o oznakama geografskog porekla i obrazloženje Nacrta zakona o oznakama geografskog porekla stavljeni su na uvid javnosti putem sajta Zavoda za intelektualnu svojinu, a svim zainteresovanim licima je omogućeno da u elektronskoj formi, ili poštom, dostave Zavodu za intelektualnu svojinu svoje primedbe i komentare u vezi sa radnim tekstom Nacrta zakona o oznakama geografskog porekla. Na taj način, u javnoj raspravi je bilo omogućeno učešće svih subjekata zainteresovanih za pitanja pravne zaštite oznaka geografskog porekla.

Tokom javne rasprave, Zavodu za intelektualnu svojinu su dostavljeni komentari i primedbe od strane Regionalnog centra za razvoj sela «Moba», Ljig. Primedbe su terminološke prirode i odnose se definicije imena porekla i geografske oznake.

Regionalni centar za razvoj sela „Moba“, Ljig je izneo predlog da se termin „ime porekla“ zameni terminom „oznaka porekla“. Ovaj predlog nije prihvaćen iz razloga što je terminološki gledano, izraz „oznaka porekla“ je znatno širi od termina „ime porekla“ i nije u skladu sa definicijom navedene kategorije oznaka geografskog porekla. Termin „ime porekla“ je termin iz Lisabonskog aranžmana - appellation of origin koji u doslovnom prevodu na srpski jezik ima značenje „ime porekla“. Ovaj termin u potpunosti odražava suštinu ovog pravnog instituta, budući da ime porekla mora da bude geografski naziv određene zemlje, regiona ili lokaliteta, a ne i neka druga oznaka. Sa druge strane, značenje izraza „oznaka porekla“ upućuje na to da se može raditi i o nekoj drugoj oznaci koja nije geografski naziv, što je u direktnoj suprotnosti sa osnovnim obeležjem ovog pravnog instituta. Pored toga, značenje termina „oznaka porekla“ veoma je blisko značenju termina „geografska oznaka“. Imajući u vidu da je geografska oznaka u predloženom zakonu definisana u skladu sa članom 22. TRIPS-a tako da to može da bude i oznaka koja nije geografski naziv ali koja upućuje na određenu zemlju region ili lokalitet, uvođenje termina „oznaka porekla“ bi nesumnjivo bi stvorilo veliku zabunu u primeni Zakona o oznakama geografskog porekla.

Terminologija kojom se označava ova kategorija oznaka geografskog porekla je u uporednom pravu veoma neujednačena, a termin appellation of origin (ime porekla), koriste i druge zemlje članice Lisabonskog aranžmana kao na primer Bugarska i Mađarska. Od zemalja koje nisu članice Lisabonskog aranžmana, ovaj termin se koristi u i švajcarskom zakonodavstvu.

Zbog svega navedenog, predlog da se termin „ime porekla“ zameni terminom „oznaka porekla“ nije prihvaćen.

Druga primedba koju je izneo Regionalni centar za razvoj sela „Moba“, Ljig, odnosi se na definiciju geografske oznake. Regionalni centar za razvoj sela „Moba“, Ljig, predložio je definiciju koja znatno odstupa od definicije geografske oznake iz člana 32. TRIPS-a, a koja je inkorporisana u predloženi Zakon o oznakama geografskog porekla. Ova definicija je preuzeta iz važećeg zakona, i u dosadašnjim pregovorima u vezi sa pristupanjem Republike Srbije Svetskoj trgovinskoj organizaciji, na nju nije bilo primedbi. Imajući navedeno u vidu, ni ova primedba Regionalnog centra za razvoj sela „Moba“, Ljig, nije prihvaćena.

9. Podaci o postupcima koji se vode pred Zavodom za intelektualnu svojinu u vezi sa pravnom zaštitom oznaka geografskog porekla za 2008. godinu

Tokom 2008. godine Zavodu je neposredno podneto 8 prijava za registrovanje imena porekla: „SVRLJIŠKI SIR“; „UŽIČKI KAJMAK“ ; „ZLATARSKI SIR“; „SOMBORSKI SIR“; „HOMOLJSKI MED“, „VLASINSKI MED“, ARILJSKA MALINA“ i „SVRLJIŠKI BELMUŽ“; kao i 5 prijava za registrovanje statusa ovlašćenog korisnika oznake geografskog porekla: POGLED SIR PRODUKT DOO za ime porekla „SVRLJIŠKI KAČKAVALJ“; MLEKARA PETROVIĆ DOO BOLJEVAC za ime porekla „KRIVOVIRSKI KAČKAVALJ“; KLANICA DIVCI ČLANICA LUTRA GROUP, DIVCI NAVIP-FRUŠKOGORAC DOO za ime porekla „KARLOVAČKI RIZLING“; za ime porekla „VALJEVSKI DUVAN ČVARCI“ i OPŠTA ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA „AECKOOP“ za ime porekla „SVRLJIŠKI KAČKAVALJ“.

U toku 2008. godine registrovano je 4 imena porekla „SVRLJIŠKI KAČKAVALJ“; „KARLOVAČKI RIZLING“; „FUTOŠKI SVEŽI I KISELI KUPUS“ i „HOMOLJSKI MED“.

Takođe u ovom periodu registrovana su i 4 statusa ovlašćenih korisnika: POGLED SIR PRODUKT DOO dobio je status ovlašćenog korisnika za proizvod „SVRLJIŠKI KAČKAVALJ“; MLEKARA PETROVIĆ DOO BOLJEVAC dobila je status ovlašćenog korisnika za proizvod „KRIVOVIRSKI KAČKAVALJ“; LIMA PLAST PIROT dobio je status ovlašćenog korisnika za proizvod „PIROTSKI ĆILIM“; NAVIP-FRUŠKOGORAC DOO dobio je status ovlašćenog korisnika za proizvod „KARLOVAČKI RIZLING“.

Zaključkom G-03/07/5 od 12.05.2008. godine prijava za registrovanje geografske oznake „HOMOLJSKI MED“ pretvorila se u prijavu imena porekla G-05/08 „HOMOLJSKI MED“.

Zaključkom O-04/06/3 od 21.05.2008. godine prijava za registrovanje statusa ovlašćenog korisnika geografske oznake br. 9562 pretvara se u prijavu ovlašćenog korisnika imena porekla O-04/08 „KARLOVAČKI RIZLING“.

SPISAK OZNAKA GEOGRAFSKOG POREKLA REGISTROVANIH U ZAVODU ZA INTELEKTUALNU SVOJINU

U Zavodu za intelektualnu svojinu do su sada registrovane ukupno 52 oznake geografskog porekla.

Oznake geografskog porekla registrovane na ime domaćih lica:

- Reg. br. 3 Goveđa užička pršuta – ime porekla
Reg. br. 4 Svinjska užička pršuta- ime porekla
Reg. br. 5 Užička slanina- ime porekla
Reg. br. 6 Sremski kulen- ime porekla
Reg. br. 7 Sremska domaća kobasica- ime porekla
Reg. br. 8 Sremska salama- ime porekla
Reg. br. 9 Požarevačka kobasica- ime porekla
Reg. br. 10 Rtanjski čaj- ime porekla
Reg. br. 11 Krivovirski kačkavalj- ime porekla
Reg. br. 12 Homoljski ovčiji sir- ime porekla
Reg. br. 13 Homoljski kozji sir- ime porekla
Reg. br. 14 Homoljski kravliji sir- ime porekla
Reg. br. 15 Banatski rizling – geografska oznaka
Reg. br. 16 Jagodinska ružica - geografska oznaka
Reg. br. 17 Vršačko šampion pivo - geografska oznaka
Reg. br. 23 Kosovo polje (Amselfeld, Field of the black bird, Champ de merle)
- ime porekla
Reg. br. 24 Kosovsko vino (Amselfelder) – ime porekla
Reg. br. 25 Prizren - ime porekla
Reg. br. 26 Metohija (Metohy) - ime porekla
Reg. br. 27 Kladovski kavijar (Caviar of Kladovo) - ime porekla
Reg. br. 28 Voda Vrnjci – geografska oznaka
Reg. br. 29 Apatinsko jelen pivo - geografska oznaka
Reg. br. 36 Bujanovačka mineralna voda AQUA HEBA - geografska oznaka
Reg. br. 37 Pirotski ćilim- ime porekla
Reg. br. 38 Sirogojno- geografska oznaka
Reg. br. 40 Mineralna voda Duboka - geografska oznaka
Reg. br. 41 Bisemo ostrvo, muskat krokan- ime porekla
Reg. br. 42 Knjaz Miloš Bukovička banja - geografska oznaka
Reg. br. 44 Petrovska Klobasa (Petrovačka kobasica) - ime porekla
Reg. br. 45 Leskovačko roštilj meso (za pljeskavice i ćevapčiče) - ime porekla
Reg. br. 46 Valjevski duvan čvarci- ime porekla
Reg. br. 47 Bermet- ime porekla
Reg. br. 48. Svrliški kačkavalj - ime porekla
Reg. br. 49. Karlovački rizling- ime porekla
Reg. br. 50. Futoški sveži i kiseli kupus- ime porekla
Reg. br. 51. Homoljski med- ime porekla
Reg. br. 52. Ariljska malina- ime porekla

Oznake geografskog porekla registrovane na ime stranih lica:

- Reg. br. 1 Dingač - Hrvatska
- Reg. br. 2 Postup – Hrvatska
- Reg. br. 18 CESKO BUDEJOVICKE PIVO- geografska oznaka
- Reg. br. 19 BUDEJOVICKE PIVO - BUDVAR- geografska oznaka
- Reg. br. 20 BUDEJOVICKE PIVO- geografska oznaka
- Reg. br. 21 BUDEJOVICKY BUDVAR - geografska oznaka
- Reg. br. 22 BUD oglašen ništavnim- geografska oznaka
- Reg. br. 30 Crnogorski krstač- ip Lisabonski aranžman
- Reg. br. 31 Crnogorski vranac- ip Lisabonski aranžman
- Reg. br. 32 Crnogorski sovinjon (Crnogorski sauvignon) - ime porekla
- Reg. br. 33 Crnogorski kaberne (Crnogorski cabernet) - ime porekla
- Reg. br. 34 Crnogorski merlo (Crnogorski merlot) - ime porekla
- Reg. br. 35 Crnogorski šardone (Crnogorski chardonnay) - ime porekla
- Reg. br. 39 Njeguški pršut - geografska oznaka
- Reg. br. 43. Crnogorska lozova rakija- ime porekla